

DECYZJA KOMISJI (UE) 2022/1920**z dnia 26 stycznia 2022 r.****w sprawie pomocy państwa SA.59974 – 2021/C (ex 2020/N, ex 2020/PN), którą Rumunia częściowo wdrożyła na rzecz Complexul Energetic Oltenia SA***(notyfikowana jako dokument nr C(2022) 533)***(Jedynie tekst w języku angielskim jest autentyczny)****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 108 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanymi powyżej artykułami ⁽¹⁾ i uwzględniając uwagi otrzymane od osób trzecich w trakcie procedury,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. PROCEDURA

- (1) W następstwie kontaktów przed zgłoszeniem ⁽²⁾ 4 grudnia 2020 r. Rumunia zgłosiła zamiar przyznania pomocy na restrukturyzację przedsiębiorstwu Complexul Energetic Oltenia S.A. („CE Oltenia”).
- (2) Pismem z 5 lutego 2021 r. Komisja poinformowała Rumunię, że podjęła decyzję o wszczęciu postępowania określonego w art. 108 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („TFUE”) w odniesieniu do pomocy na restrukturyzację. Rumunia przedstawiła swoje uwagi do uwag zawartych w tym piśmie 8 marca 2021 r.
- (3) Decyzję Komisji o wszczęciu postępowania („decyzja o wszczęciu postępowania”) opublikowano w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* ⁽³⁾ w dniu 19 marca 2021 r. Komisja wezwała zainteresowane strony do przedstawienia uwag.
- (4) Komisja otrzymała w wyznaczonym terminie uwagi na ten temat od następujących stron trzecich: Europejskie Biuro Ochrony Środowiska (EEB), Bankwatch Romania/ClientEarth i Greenpeace. Przekazała te uwagi Rumunii, aby państwo to mogło się do nich odnieść; uwagi Rumunii otrzymano pismem z 1 czerwca 2021 r.
- (5) Rumunia przekazała Komisji dalsze informacje 10 maja, 1 i 24 czerwca, 14 września i 21 października, a także 9, 14, 15, 20, 21, 22 i 29 grudnia 2021 r. oraz 20 i 21 stycznia 2022 r.
- (6) Rumunia zgadza się wyjątkowo na zrzeczenie się praw wynikających z art. 342 TFUE w związku z art. 3 rozporządzenia Rady nr 1/1958 ⁽⁴⁾ oraz zgodziła się na przyjęcie i notyfikowanie niniejszej decyzji zgodnie z art. 297 TFUE w języku angielskim ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Dz.U. C 94 z 19.3. 2021, s. 10.

⁽²⁾ Wymiana ta rozpoczęła się w dniu 29 czerwca 2020 r., kiedy Rumunia wstępnie zgłosiła projekt planu restrukturyzacji i obejmowała, do momentu zgłoszenia, wymianę wiadomości e-mail, dyskusje techniczne podczas wideokonferencji i telekonferencji oraz wstępne informacje zwrotne dotyczące projektu planu restrukturyzacji.

⁽³⁾ Zob. przypis 1.

⁽⁴⁾ Rozporządzenie nr 1 w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej (Dz.U. 17 z 6.10.1958, s. 385/58).

⁽⁵⁾ Pismem z 29 grudnia 2021 r.

2. SZCZEGÓŁOWY OPIS ŚRODKÓW POMOCY

2.1. Beneficjent

- (7) CE Oltenia jest przedsiębiorstwem publicznym prowadzącym działalność w zakresie górnictwa, wytwarzania energii z paliw kopalnych oraz lokalnych dostaw ciepła. Przedsiębiorstwo założono 12 października 2011 r. i zarejestrowano 31 maja 2012 r. w wyniku połączenia czterech spółek: Complexul Energetic Craiova SA, Complexul Energetic Turceni SA, Complexul Energetic Rovinari SA i Societatea Nationala a Lignitului Oltenia SA. Przedsiębiorstwo CE Oltenia nie należy do większej grupy kapitałowej i nie jest zarządzane wspólnie z innymi przedsiębiorstwami publicznymi. Jest niezależnym ośrodkiem decyzyjnym w obrębie państwa. Według władz rumuńskich państwo rumuńskie, reprezentowane przez Ministerstwo Energii, kontroluje CE Oltenia z udziałem wynoszącym 77,15 %. Pozostałymi udziałowcami są fundusz inwestycyjny Fondul Proprietatea SA (posiadający 21,56 % udziałów)⁽⁶⁾, a reszta udziałów należy do Electrocentrale Grup SA (0,84 %) i Inchidere si Conservare Mine (0,44 %). Rada nadzorcza CE Oltenia liczy siedmiu członków, z czego Fondul Proprietatea może powołać tylko dwóch, a przedsiębiorstwem zarządza dyrekcja (pięciu członków, w tym dyrektor generalny powoływany przez radę nadzorczą). Decyzje dotyczące kluczowych aspektów działalności CE Oltenia, takich jak budżet, biznesplan oraz pozostałe decyzje finansowe i handlowe, są podejmowane zwykłą większością głosów udziałowców. Fondul Proprietatea nie przysługuje prawo blokowania ani prawo weta w stosunku do nich. Prawa Fondul Proprietatea są typowe dla udziałowców mniejszościowych. Niektóre decyzje, takie jak zmiany w subskrybowanym kapitale podstawowym, wymagają 90 % głosów na walnym lub nadzwyczajnym zgromadzeniu udziałowców, a zatem wymagają zgody Fondul Proprietatea. Większościowy udział państwa w kapitale podstawowym oraz reprezentacja w radzie nadzorczej pozwalają państwu rumuńskiemu sprawować skuteczną i wyłączną kontrolę nad CE Oltenia.
- (8) CE Oltenia ma swoją siedzibę w południowo-zachodniej Oltenii (Sud-Vest Oltenia) (kod NUTS 2 RO41), zatrudnia 12 268 pracowników w swoich kopalniach (Rovinari, Motru, Jilț i Mehedinți) oraz posiada elektrownie zlokalizowane w okręgach Dolj i Gorj. Stopa bezrobocia w regionie wynosi 5,5 % i jest wyższa od średniej krajowej, która wynosi 3,4 %, a także najwyższa w państwie⁽⁷⁾. W ostatnich latach, jak przedstawiono w tabeli 1, stopa bezrobocia w południowo-zachodniej Oltenii (8,2 % do 5,5 % w latach 2015–2020) utrzymywała się powyżej krajowej stopy bezrobocia (5 % do 3,4 % w tym samym okresie). Pomimo niewielkiej różnicy w danych przedstawionych przez Eurostat⁽⁸⁾ i krajowy urząd statystyczny, tendencja pokazuje, że stopa bezrobocia w omawianym regionie pozostaje stale wyższa niż stopa bezrobocia w państwie.

Tabela 1

Stopa bezrobocia w makroregionach, regionach rozwoju i państwie

	Rok					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Stopa bezrobocia: %					
	%	%	%	%	%	%
Krajowy	5	4,8	4	3,3	2,9	3,4
Południowo-zachodni region Oltenia	8,2	8,3	7,3	5,9	5,2	5,5

Źródło: Institutul National de Statistica.

⁽⁶⁾ Fondul Proprietatea powstał na mocy ustawy 247 z 22 lipca 2005 r. w celu wypłaty odszkodowań osobom bezprawnie wywłaszczonym w poprzednim ustroju i początkowo zasilany był udziałami posiadanymi w różnych przedsiębiorstwach. Struktura własnościowa Fondul Proprietatea według procentowego udziału w prawach głosu na dzień 31 grudnia 2021 r. jest podzielona między rumuńskich udziałowców instytucjonalnych (40,58 %) lub osoby prywatne (21,84 %), Bank of New York Mellon (18,2 %), nierumuńskich inwestorów instytucjonalnych (15,76 %) lub osoby prywatne (3,51 %) oraz Ministerstwo Finansów Publicznych (0,11 %).

⁽⁷⁾ Dane Institutul National de Statistica dostępne na stronie: <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>.

⁽⁸⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tgs00010/default/table?lang=en>

- (9) Według Rumunii wysokim stopom bezrobocia towarzyszą trudności w tworzeniu nowych miejsc pracy w regionie. Z terytorialnego planu sprawiedliwej transformacji ⁽⁹⁾ dla okręgu Gorj wynika, że istnieje pewna niechęć ludności w wieku od 45 do 65 lat, byłych pracowników sektora górniczo-energetycznego, którzy korzystają z wcześniejszych emerytur lub dodatków wyrównawczych, do zmiany kwalifikacji i aktywnego poszukiwania pracy. Negatywny efekt potęguje program nauczania, który nie odpowiada wymaganiom lokalnego rynku pracy, obecnego lub przyszłego, przy czym pracodawcy wskazują na potrzebę dodatkowego kształcenia w zakresie cyfryzacji, automatyzacji procesów robotyzacji, sztucznej inteligencji itp.
- (10) CE Oltenia wytwarza energię elektryczną w czterech elektrowniach. Są to Rovinari (cztery bloki o łącznej mocy 1 320 MW mające ponad 40 lat), Turceni (cztery bloki o mocy 1 320 MW mające 33 lata), Işalnița (dwa bloki o mocy 630 MW mające 50 lat) oraz Krajowa II (dwa bloki o mocy 300 MW, wytwarzające energię w układzie kogeneracyjnym i mające 30 lat). Piąta elektrownia, Chişcani, o mocy 415 MW, nie jest uruchomiona. Przedsiębiorstwo CE Oltenia prowadzi działalność na hurtowym i detalicznym rynku energii elektrycznej, a także sprzedaje ciepło miastu Krajowa. Jego elektrownie są zasilane węglem brunatnym, który pokrywa do 99,5 % produkcji energii elektrycznej. Przedsiębiorstwo wydobywa węgiel brunatny z własnych odkrywek na potrzeby własne lub na sprzedaż innym producentom energii elektrycznej ⁽¹⁰⁾. Dostarcza także energię ciepłą i ciepłą wodę ok. 300 tys. mieszkańców Krajowej.
- (11) Według danych krajowego organu regulacji energetyki ANRE (Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei) największymi producentami energii w Rumunii są Hidroelectrica (udział w rynku 31,3 %), następnie Nuclearelectrica (18,09 %) i na trzecim miejscu CE Oltenia (14,08 %) ⁽¹¹⁾. Wszystkie trzy przedsiębiorstwa są kontrolowane przez państwo rumuńskie.
- (12) Rumunia twierdzi, że CE Oltenia odgrywa istotną rolę na rumuńskim rynku energii elektrycznej. Działalność CE Oltenia jest również ważna ze względu na bezpieczeństwo i adekwatność krajowego systemu energetycznego („KSE”). Rumuński system energetyczny znajduje się na wschodnim krańcu europejskiego systemu kontynentalnego, działając jednocześnie na granicach z Bułgarią, Serbią, Węgrami i południowo-zachodnią częścią Ukrainy. Import energii elektrycznej utrudnia fakt, że w węgierskim systemie elektroenergetycznym występuje deficyt mocy w godzinach obciążenia szczytowego, a wykorzystanie mocy przetargowych na granicy z Ukrainą jest uzależnione od pisemnej zgody operatora systemu przesyłowego (OSP) w Ukrainie. Ponadto w bilansie rocznym państw regionu przeważa import energii elektrycznej, zarówno w przypadku państw członkowskich UE, jak i państw niebędących członkami UE. W związku z tym, gdy w KSE występuje deficyt mocy, zasoby są ograniczone również w sąsiednich systemach.
- (13) Rumunia twierdzi, że w przypadku zamknięcia zakładów CE Oltenia istniałoby bezpośrednie i realne ryzyko wystąpienia istotnych przerw w dostawach energii elektrycznej, co mogłoby spowodować zakłócenia gospodarcze o szkodliwych dla Rumunii skutkach. W tym kontekście w analizie ⁽¹²⁾ przeprowadzonej przez OPCOM ⁽¹³⁾ – rumuńskiego operatora rynku energii elektrycznej i gazu – wykazano również, że zamknięcie CE Oltenia doprowadziłoby do podwojenia średniej rocznej ceny energii elektrycznej na rynku dnia następnego oraz do 70 % wzrostu cen na scentralizowanym rynku umów dwustronnych.
- (14) Ponadto w maju 2021 r. rumuński operator systemu przesyłowego, CNTEE Transelectrica S.A. („Transelectrica”), przeprowadził analizę adekwatności KSE przy założeniu całkowitego zamknięcia mocy CE Oltenia w 2022 r., przy jednoczesnym utrzymaniu w eksploatacji trzech bloków w Rovinari w 2021 r. Wniosek był taki, że KSE miałby poważny problem z adekwatnością, ponieważ nie posiadałby już zasobów niezbędnych do pokrycia krajowego zużycia energii elektrycznej, nawet przy uwzględnieniu maksymalnego wykorzystania transgranicznych zdolności importowych.

⁽⁹⁾ Terytorialny plan sprawiedliwej transformacji dla okręgu Gorj został przygotowany przez zewnętrznych konsultantów wspierających władze lokalne. Okręg Gorj jest najbardziej dotknięty redukcją obecności CE Oltenia (spośród całego regionu).

⁽¹⁰⁾ Węgiel brunatny to skała osadowa będąca paliwem kopalnym, powstała z naturalnie sprasowanego torfu, o wielkości emisji związanych z produkcją wynoszącej około 60–70 %. Wydobycie węgla brunatnego i węgla kamiennego ma różne kody w statystycznej klasyfikacji działalności gospodarczej (NACE), odpowiednio kody NACE 0510 (węgiel kamienny) i 0520 (węgiel brunatny).

⁽¹¹⁾ Stan na styczeń – marzec 2021 r.: Sprawozdanie Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei, I kw. 2021 r., <https://www.anre.ro/en/press/newsletter/2021-1st-quarter-newsletter>.

⁽¹²⁾ „Analiza wpływu zamknięcia CE Oltenia na ceny związane z rynkiem dnia następnego, rynkiem bilansującym i rynkiem scentralizowanym umów dwustronnych na lata 2019–2030” została wykonana przez OPCOM w 2020 r. na zlecenie Ministerstwa Energii.

⁽¹³⁾ OPCOM jest rumuńskim operatorem rynku gazu i energii elektrycznej, który zarządza i administruje rynkami obrotu energią elektryczną, takimi jak rynek dnia następnego, rynek dnia bieżącego, zorganizowane ramy dla konkurencyjnego obrotu dwustronnymi umowami dotyczącymi energii elektrycznej w drodze przetargu rozszerzonego (PCCB-LE) i ciągłych negocjacji (PCCBNC), rynek bilansujący.

- (15) Według Rumunii upadłość CE Oltenia spowodowałaby bezpośrednią utratę ponad 12 tys. miejsc pracy oraz znaczną pośrednią utratę miejsc pracy, zważywszy na dużą liczbę obecnych partnerów w całym łańcuchu wartości.
- (16) Rumunia twierdzi ponadto, że CE Oltenia jest jednym z głównych dostawców technologicznych usług pomocniczych dla przedsiębiorstwa Transelectrica, świadczonych poprzez udział w aukcjach organizowanych przez OSP. W związku z tym spółka ma duże znaczenie w kontekście świadczenia usług pomocniczych, za pomocą których OSP może kupować od wytwórców energii rezerwy na pokrycie strat sieciowych, zapewniając tym samym bezpieczeństwo systemu.
- (17) Rumunia posiada elektroenergetyczne połączenie międzysystemowe z Bułgarią i Węgrami, a także z krajami trzecimi, w tym z Ukrainą, która jest połączona z Polską i Serbią, a Serbia z kolei z Chorwacją. Rumunia prowadzi regularny wywóz i przywóz energii elektrycznej. Planowanych lub realizowanych jest kilka projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania Unii, których celem jest zwiększenie połączeń międzysystemowych Rumunii z Bułgarią i Serbią.
- (18) Rumunia twierdzi ponadto, że zgodnie z danymi za rok 2019 CE Oltenia utrzymywała stosunki handlowe z około 120 przedsiębiorstwami z okręgu Gorj. Łącznie ich obroty, zgodnie z bilansami przedstawionymi Ministerstwu Finansów za rok 2019, wynoszą około 1 082 mln RON (ok. 218 mln EUR). Według tego samego źródła w 2019 r. obroty CE Oltenia wyniosły 3 116 mln RON (ok. 630 mln EUR). Według informacji z Krajowego Instytutu Statystycznego obroty wszystkich firm w okręgu Gorj w 2019 r. wyniosły około 9 100 mln RON (około 1 840 mln EUR). Tak więc CE Oltenia i 120 głównych dostawców wspierają gospodarkę okręgu w około 50 %. Co więcej, prawie połowa partnerów biznesowych CE Oltenia (takich jak firmy ochroniarskie, dostawcy usług dla sprzętu górniczego, transportu lub wynajmu sprzętu do robót) jest zależna od firmy w orientacyjnej proporcji od 70 % do 90 %. [...] (*)
- (19) Według Rumunii przedsiębiorstwo CE Oltenia odczuło skutki obecnego kryzysu związanego z COVID-19. Rumunia twierdzi, że jej produkt krajowy brutto spadł w 2020 r. o około 4 % w porównaniu z rokiem poprzednim. Najbardziej ucierpiały sektory usług, budownictwa i przemysłu. Według Międzynarodowej Agencji Energetycznej (MEA) ⁽¹⁴⁾ pandemia COVID-19 doprowadziła do ogólnego spadku zapotrzebowania na energię elektryczną, spowodowanego drastycznym ograniczeniem usług i przemysłu, zwłaszcza w okresach zamknięcia.
- (20) W przypadku przedsiębiorstwa CE Oltenia Rumunia twierdzi, że produkcja energii elektrycznej spadła z 12,4 TWh do 8,2 TWh w wyniku zmniejszenia zapotrzebowania na energię, technicznej dostępności aktywów produkcyjnych oraz tymczasowego bezrobocia pracowników. Spadek zapotrzebowania na energię elektryczną spowodował obniżenie cen, zwłaszcza na rynku dnia następnego, osiągając niekiedy najniższy od dziesięciu lat poziom poniżej 20 EUR/MWh. Ponadto z powodu pandemii w CE Oltenia wystąpiły zakłócenia w całym łańcuchu wartości, np. opóźnienia lub odwołania dostaw części zamiennych i materiałów od dostawców, co spowodowało zmniejszenie, a czasem nawet całkowite wstrzymanie produkcji. Po wznowieniu produkcji części zamiennych nastąpił ogromny wzrost cen, co doprowadziło do zerwania umów. Na przykład cena metalowych części zamiennych wzrosła od 100 % do 300 %, a metanu o ponad 700 %. W związku z kryzysem beneficjent musiał przyjąć środki bezpieczeństwa, aby pracownicy uznani za niezbędnych mogli kontynuować pracę bez dalszych przerw w procesie produkcji. W związku z tym w przypadku około 10 % pracowników doszło do zawieszenia ich umów, co odpowiadało około 192 500 dniom przerwy w działalności.

2.2. Charakterystyka środka

2.2.1. Pomoc na ratowanie

- (21) W lutym 2020 r. Rumunia powiadomiła Komisję o swoich planach przyznania pomocy na ratowanie CE Oltenia. W momencie wysłania powiadomienia szacowane straty na rok 2019 wynosiły około 1,1 mld RON (232 mln EUR) ⁽¹⁵⁾. Według Rumunii straty te były spowodowane głównie przez: (i) nieściągnięcie należności od niewypłacalnych przedsiębiorstw państwowych; (ii) zmiany kursów walutowych w odniesieniu do kredytów; (iii) znaczny wzrost

(*) Dane poufne.

⁽¹⁴⁾ Zob. sprawozdanie Międzynarodowej Agencji Energetycznej „Wpływ COVID-19 na energię elektryczną”: <https://www.iea.org/reports/covid-19-impact-on-electricity>.

⁽¹⁵⁾ Kurs wymiany zastosowany w decyzji w sprawie pomocy na ratowanie, o której mowa w przypisie 17, wyniósł 1 RON = 0,20904 EUR na dzień 29 stycznia 2020 r.

cen uprawnień do emisji gazów cieplarnianych („uprawnienia do emisji CO₂”) (¹⁶). Decyzją z 24 lutego 2020 r. (¹⁷) Komisja zatwierdziła pożyczkę na ratowanie w wysokości 251 mln EUR na rzecz CE Oltenia na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE zgodnie z interpretacją zawartą w Wytycznych dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji („wytyczne R&R”) (¹⁸).

2.2.2. Trudności finansowe CE Oltenia i część wdrożonej pomocy na restrukturyzację

- (22) Rumunia twierdzi, że CE Oltenia jest przedsiębiorstwem znajdującym się w trudnej sytuacji, ponieważ spełnia określone w prawie krajowym kryteria do poddania go zbiorowemu postępowaniu w związku z niewypłacalnością na wniosek jego wierzycieli. W związku z tym CE Oltenia spełniała wspomniane kryteria od końca 2019 r., a w momencie podjęcia decyzji o udzieleniu pomocy na ratowanie przedsiębiorstwa 46 dostawców mogło złożyć wniosek o wszczęcie postępowania upadłościowego. CE Oltenia nie jest w stanie spłacić przyznanej pożyczki na ratowanie przedsiębiorstwa wraz z odsetkami i w związku z tym jest zobowiązana do zgłoszenia planu restrukturyzacji, w przeciwnym razie zgodnie z prawem krajowym zostanie automatycznie postawiona w stan likwidacji.
- (23) Rumunia twierdzi, że istnieje kilka powodów trudności finansowych CE Oltenia. Pierwszy powód jest związany z faktem, że CE Oltenia eksploatuje cztery stare elektrownie zasilane węglem brunatnym wydobywanym w dziewięciu kopalniach węgla brunatnego. Zakłady te wymagają kosztownych inwestycji związanych z regularną konserwacją i przestrzeganiem przepisów ochrony środowiska. Drugi powód dotyczy braku kapitału inwestycyjnego ze względu na wysokie koszty związane z przestrzeganiem przepisów ochrony środowiska (zgodność z przepisami dotyczącymi złóż popiołu i żużla oraz przestrzeganie dopuszczalnych wartości emisji SO₂, NO_x i PM10). W celu spełnienia unijnych i krajowych wymogów środowiskowych CE Oltenia zainwestowała od 2008 r. około 880 mln EUR. Inwestycje te uniemożliwiły finansowanie programów inwestycyjnych mających na celu zwiększenie efektywności energetycznej, a tym samym zmniejszenie kosztów emisji CO₂.
- (24) Trzeci powód trudności wynika z faktu, że państwowe przedsiębiorstwa produkujące energię w Rumunii są zorganizowane według rodzajów produkcji energii, w zależności od wykorzystywanego paliwa, a więc są to przedsiębiorstwa jednopaliwowe wykorzystujące: hydroenergię (Hidroelectrică SA), energię jądrową (Nuclearelectrică SA), paliwa kopalne (CE Oltenia). Model ten wraz z wdrożeniem systemu uprawnień do emisji CO₂ doprowadził do zachwiania równowagi konkurencyjnej, co było niekorzystne dla CE Oltenia. Zgodnie z obecnym modelem, w którym jedynym źródłem energii dla CE Oltenia jest węgiel brunatny, beneficjent nie jest w stanie osiągnąć takiego samego poziomu rentowności jak jego konkurenci, którzy mają niższe koszty krańcowe produkcji i wykorzystują mniej zanieczyszczające źródła wytwarzania energii elektrycznej, a zatem nie ponoszą kosztów uprawnień do emisji CO₂ lub ponoszą je w niższej wysokości.
- (25) CE Oltenia ma obowiązek umorzenia, nie później niż do 30 kwietnia każdego roku, liczby uprawnień do emisji CO₂ równej całkowitej ilości emisji gazów cieplarnianych wyemitowanych w poprzednim roku kalendarzowym. Niedopełnienie tego obowiązku pociąga za sobą karę w wysokości 100 EUR za każdą wyemitowaną równoważną tonę CO₂, która nie została uwolniona (¹⁹). W ostatnich latach i miesiącach ceny uprawnień do emisji CO₂ stale rosły, np. we wrześniu 2021 r. przekroczyły poziom 60 EUR za tonę CO₂ i osiągnęły poziom 80 EUR za tonę CO₂ w grudniu 2021 r. (²⁰).
- (26) Ponadto Rumunia twierdzi, że inna przyczyna problemów finansowych CE Oltenia jest związana ze strukturą kosztów tego przedsiębiorstwa. Koszty osobowe stanowiły 39 % łącznych kosztów operacyjnych w 2020 r., natomiast koszty ochrony środowiska, związane głównie z zakupem uprawnień do emisji CO₂, stanowiły 35 % łącznych kosztów. W wyniku takiej struktury kosztów w latach 2014–2019 przedsiębiorstwo to co roku odnotowywało straty operacyjne (z wyjątkiem roku 2017).

(¹⁶) Wzrost ceny uprawnień do emisji CO₂ z 7 EUR za uprawnienie w grudniu 2017 r. do 20 EUR za uprawnienie w 2018 r. i ponad 27 EUR za uprawnienie w 2019 r.

(¹⁷) Decyzja Komisji z dnia 24 lutego 2020 r. C(2020) 1068 final w sprawie SA.56250 (2020/N) – Rumunia – Pomoc na ratowanie na rzecz przedsiębiorstwa Complexul Energetic Oltenia SA (Dz.U. C 112 z 3.4.2020, s. 1) („decyzja w sprawie pomocy na ratowanie”).

(¹⁸) Dz.U. C 249 z 31.7.2014, s. 1.

(¹⁹) Dyrektywa 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE (Dz.U. L 275 z 25.10.2003, s. 32) („dyrektywa 2003/87/WE”).

(²⁰) <https://tradingeconomics.com/commodity/carbon>

2.3. Środki

- (27) Niniejsza decyzja dotyczy pomocy na restrukturyzację CE Oltenia, na którą składa się dotacja państwa w wysokości 1 090 mln EUR, gwarancja państwowa na pożyczkę w wysokości 195,8 mln EUR, zastrzyk kapitałowy na rzecz CE Oltenia, którego równowartość w RON odpowiada 226 mln EUR, przekształcenie w dotację pożyczki na ratowanie przedsiębiorstwa, która stała się pomocą na restrukturyzację w wysokości około 251 mln EUR oraz dotacja z funduszu modernizacyjnego ⁽²¹⁾ w wysokości 895,3 mln EUR, do czasu złożenia przez Rumunię odpowiednich wniosków i ich potwierdzenia przez Europejski Bank Inwestycyjny lub zatwierdzenia przez Komitet Inwestycyjny Funduszu Modernizacyjnego (łącznie zwane dalej „środkami”). Całkowita kwota zaangażowanej pomocy wynosi 2 658,1 mln EUR ⁽²²⁾.
- (28) Dotacja w wysokości 1 090 mln EUR pozwoli sfinansować zakup niezbędnych uprawnień do emisji CO₂ w latach 2021–2025, które będą rozdzielane co roku zgodnie z potrzebami finansowania, ale nie będą idealnie skorelowane z wydatkami na uprawnienia do emisji CO₂ każdego roku. W marcu 2021 r. rząd Rumunii przyjął nadzwyczajne rozporządzenie rządowe, w którym zatwierdził dotację w wysokości około 1,18 mld RON (około 241 mln EUR) na rzecz CE Oltenia na sfinansowanie zakupu uprawnień do emisji CO₂. W związku z tym Rumunia twierdzi, że CE Oltenia wypełniła obowiązki dotyczące uprawnień do emisji CO₂ w dniu 26 kwietnia 2021 r., kończąc zakup uprawnień do emisji CO₂ za energię wyprodukowaną w 2020 r. za łączną kwotę 315 mln EUR. Jak twierdzi Rumunia, różnica 74 mln EUR między całkowitą ceną zakupu a dotacją została pokryta ze środków własnych spółki. Dotacja w wysokości 241 mln EUR stanowi część zgłoszonej dotacji w wysokości 1 090 mln EUR i została sfinansowana z budżetu państwa za pośrednictwem Ministerstwa Energii.
- (29) W 2022 r. planowane jest zaciągnięcie kredytu gwarantowanego przez państwo w wysokości 195,8 mln EUR na sfinansowanie kapitału obrotowego CE Oltenia w tej samej wysokości. Władze rumuńskie twierdzą, że pożyczka będzie oprocentowana zgodnie z warunkami rynkowymi obowiązującymi w danym momencie. Oczekuje się, że szacowana całkowita stopa procentowa [...] wyniesie około [...] %.
- (30) Ministerstwo Energii zapewni zastrzyk kapitałowy na rzecz CE Oltenia opiewający na kwotę do 226 mln EUR w formie wkładu pieniężnego (180 mln EUR) i rzeczowego (grunty o szacunkowej wartości 46 mln EUR).
- (31) Władze rumuńskie twierdzą, że pożyczka na ratowanie przedsiębiorstwa w wysokości 251 mln EUR (zob. motyw 21), która stała się pomocą na restrukturyzację, ponieważ nie została jeszcze spłacona, zostanie przekształcona w dotację po zatwierdzeniu przez Komisję planu restrukturyzacji.

2.4. Pierwotny plan restrukturyzacji dla CE Oltenia

- (32) W dniu 4 grudnia 2020 r. Rumunia powiadomiła Komisję o planie restrukturyzacji („pierwotny plan restrukturyzacji”) obejmującym wsparcie w formie pomocy na restrukturyzację w wysokości 1,33 mld EUR, na którą składa się już przyznana pomoc na ratowanie w wysokości 0,25 mld EUR, dodatkowe 0,31 mld EUR w formie pożyczki gwarantowanej przez państwo oraz 0,77 mld EUR w formie dotacji państwowej. Ponadto planowano uzyskać dodatkową pomoc państwa w wysokości 711 mln EUR z funduszu modernizacyjnego na dywersyfikację koszyka energetycznego poprzez zastąpienie węgla brunatnego (głównie) gazem i odnawialnymi źródłami energii.
- (33) Pierwotny plan restrukturyzacji obejmuje lata 2021–2030, ale okres restrukturyzacji obejmuje jedynie lata 2021–2025. Plan restrukturyzacji przewidywał, że CE Oltenia osiągnie zyski w 2022 r., uzyska zwrot z zaangażowanego kapitału („ROCE”) w wysokości [...] % do 2025 r. oraz osiągnie długoterminową konkurencyjność w 2030 r. z [...] % ROCE do tego czasu.

⁽²¹⁾ Fundusz modernizacyjny to specjalny unijny program finansowania mający na celu wspieranie Bułgarii, Chorwacji, Czech, Estonii, Węgier, Łotwy, Litwy, Polski, Rumunii i Słowacji w przechodzeniu na neutralność klimatyczną poprzez wspieranie inwestycji w modernizację systemów energetycznych i poprawę efektywności energetycznej. Fundusz modernizacyjny został ustanowiony na mocy dyrektywy 2003/87/WE.

⁽²²⁾ Kurs wymiany zastosowany w niniejszej decyzji to 1 RON = 0,2020 EUR na dzień 21 grudnia 2021 r.

- (34) Pierwotny plan restrukturyzacji obejmował następujące środki:
- a) środki techniczne i technologiczne służące wdrożeniu planu inwestycyjnego mającego na celu dywersyfikację źródeł energii. Plan przewidywał zastąpienie 1 460 MW z sześciu jednostek opalanych węglem brunatnym (i) 1 325 MW z dwóch jednostek opalanych gazem ziemnym; (ii) 109 MW z ośmiu jednostek fotowoltaicznych; oraz (iii) 9,9 MW z jednostki wodnej. Przewidywano zamknięcie pięciu kopalń, co spowoduje zmniejszenie produkcji o połowę do 2025 r.;
 - b) środki organizacyjne i zarządcze służące poprawie procesów lub wsparcia informatycznego, unikaniu powielania działań lub braku wydajności, w tym 41 % redukcję lub realokację personelu;
 - c) środki ochrony środowiska, obejmujące inwestycje lub tymczasowe wsparcie kosztów operacyjnych w aktywach górniczych i energetycznych, w tym przestrzeganie przepisów ochrony środowiska (np. uprawnienia do emisji CO₂ oraz koszty przestrzegania przepisów dotyczących popiołu, NO_x, SO₂);
 - d) środki finansowe, obejmujące optymalizację kosztów kredytu bankowego, zbycie lub sprzedaż istniejących aktywów wtórnych, jednak z wyłączeniem wszelkich większych zbyć aktywów, które mogłyby być zarządzane w ramach samodzielnej działalności i zapewnić przychody ze sprzedaży, wspierając realizację planu.
- (35) Zgodnie z założeniem w latach 2022 i 2023 CE Oltenia miała stopniowo poszerzać źródła energii o panele fotowoltaiczne i energię wodną. Prawdziwy spadek sprzedaży energii opartej na węglu brunatnym prognozowano na 2026 r., kiedy to w SE Turceni i SE Işalnița zostaną zainstalowane dwie jednostki opalane gazem ziemnym, co spowoduje, że udział węgla brunatnego w koszyku energetycznym wyniesie 41 %, gazu 53 %, a pozostała część energii pochodzić będzie ze źródeł fotowoltaicznych i wodnych.
- (36) Przewidywane środki finansowe niezbędne do pokrycia kosztów restrukturyzacji do końca 2025 r. wyniosły [...] EUR, z czego CE Oltenia miała rzekomo wnieść [...] EUR z własnych środków. Wkład własny CE Oltenia wyniósł 42 % całkowitych kosztów restrukturyzacji przy uwzględnieniu potencjalnego finansowania z funduszu modernizacyjnego oraz 53 % bez potencjalnego finansowania z tego funduszu. Głównymi źródłami wkładu własnego CE Oltenia miały być (i) przychody ze sprzedaży energii elektrycznej na scentralizowanych rynkach OPCOM w wysokości [...] EUR, które miały zostać wygenerowane w latach 2020–2025; (ii) przychody z długoterminowych umów dwustronnych o zakup energii elektrycznej („PPA”), które są umowami długoterminowymi na okres dłuższy niż 2 lata, w wysokości [...] EUR; oraz (iii) sprzedaż aktywów o wartości [...] EUR.
- (37) Spośród wszystkich udziałowców CE Oltenia tylko państwo miało wnieść wkład (w postaci środków finansowych albo poprzez przejęcie strat) w restrukturyzację CE Oltenia, a żaden z wierzycieli CE Oltenia nie miał zapewnić podziału obciążeń.
- (38) Przewidziano następujące środki mające na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji: (i) outsourcing poprzez przeniesienie na gminę grupy energetycznej kogeneracji S.E. Krajowa II (produkującej głównie energię ciepłą dla Krajowej); oraz (ii) zamknięcie grup energetycznych lub wyrobisk górniczych zgodnie z harmonogramem, prowadzące do zmniejszenia mocy zainstalowanej opartej na węglu brunatnym o 1 605 MW w latach 2020–2025 (45 % mocy opartej na węglu brunatnym do końca 2025 r.). Całkowite zdolności produkcyjne CE Oltenia nie ulegną istotnej zmianie, ponieważ spadek zdolności produkcyjnych opartych na węglu brunatnym ma zostać zrekompensowany przez instalację nowych jednostek produkujących energię fotowoltaiczną i wodną. Wstępny plan restrukturyzacji przewidywał ponadto, że niektóre wyrobiska górnicze zostaną zamknięte lub zachowane, głównie ze względu na nieefektywność, zmniejszenie popytu lub wyczerpanie zasobów węgla brunatnego. Plan zamknięcia mocy wydobywczych zakładał zmniejszenie produkcji węgla brunatnego o około 3 700 000 ton (26 % do końca 2026 r.).

2.5. Przyczyny wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego

- (39) Ponieważ Komisja miała wątpliwości, czy zgłoszona pomoc na restrukturyzację zostanie uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym na mocy art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE zgodnie z wykładnią zawartą w wytycznych R&R, podjęła decyzję o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego głównie z następujących powodów:

2.5.1. Wątpliwości co do adekwatności pomocy

- (40) Zgodnie z decyzją o wszczęciu postępowania ⁽²³⁾ przyznanie pomocy na restrukturyzację w formie znacznej (nieoprocentowanej) dotacji w wysokości 768 mln EUR nie pozwoliłoby państwu działającemu jako podmiot udzielający pomocy na osiągnięcie jakichkolwiek korzyści z udanej restrukturyzacji, a zatem nie byłoby odpowiednim instrumentem finansowym. Ponadto dotacja państwa dla CE Oltenia spowodowałaby, że mniejszościowi udziałowcy CE Oltenia (którzy nie zapewnili podobnych bezzwrotnych instrumentów finansowych) również pośrednio skorzystaliby z dotacji poprzez potencjalny wzrost wartości ich udziałów, bez udziału w kosztach restrukturyzacji. Planowana dotacja nie pozwoliłaby na zapewnienie odpowiedniego wynagrodzenia dla państwa, wymaganego na mocy wytycznych R&R, ani też nie umożliwiłaby państwu samodzielnego przywłaszczenia związanych z tym korzyści wynikających z dotacji finansującej plan.

2.5.2. Wątpliwości dotyczące obecności rzeczywistego i faktycznego wkładu własnego wolnego od pomocy ze strony beneficjenta oraz obecności i skuteczności podziału obciążeń

- (41) Wstępna ocena pierwotnego planu restrukturyzacji wykazała, że z rzekomego wkładu własnego w wysokości [...] EUR, co najwyżej [...] EUR można uznać za rzeczywiste i faktyczne. W przypadku pozostałej kwoty Rumunia opierała się jedynie na oczekiwanych dochodach ze sprzedaży energii elektrycznej na rynkach scentralizowanych OPCOM w latach 2021–2025, które nie były ani rzeczywiste, ani faktyczne, ponieważ nie istniały żadne wiążące zobowiązania na lata 2022–2025. Maksymalny czas trwania umów sprzedaży zawartych na rynkach scentralizowanych OPCOM wynosił tylko 1,5 roku. Chociaż Rumunia wskazała, że jest w trakcie aktualizacji swoich przepisów, aby umożliwić uczestnikom scentralizowanych rynków OPCOM zawieranie umów na dłuższy okres, zgodność takich zmian z przepisami Unii w zakresie dostaw energii elektrycznej nie została jeszcze oceniona. Ponadto Rumunia opierała się na możliwości zawarcia dwustronnych umów zakupu energii elektrycznej, które były omawiane z odbiorcami energochłonnymi i miały przynieść [...] EUR przychodów w okresie restrukturyzacji. Rumunia nie przedstawiła jednak żadnych dowodów na istnienie tych umów, które to dowody świadczyłyby o istnieniu rzeczywistego finansowania pierwotnego planu restrukturyzacji ⁽²⁴⁾.
- (42) Wkład własny CE Oltenia wyniósłby najwyżej 42 % kosztów restrukturyzacji, nawet przy założeniu, wbrew pkt 63 wytycznych R&R, że przeszłe spodziewane zyski z regularnej sprzedaży oraz spodziewane zyski stanowią źródło rzeczywistego i faktycznego wkładu własnego, ponieważ, jak wyjaśniła Komisja, potencjalne środki z budżetu funduszu modernizacyjnego kwalifikowałyby się jako pomoc państwa, a zatem nie można ich uznać za środki własne spółki CE Oltenia wolne od pomocy państwa ⁽²⁵⁾.
- (43) Żaden inwestor rynkowy ani kredytodawca nie poparł pierwotnego planu restrukturyzacji. Po pierwsze, nie przedstawiono listu intencyjnego od banków, które zgodziłyby się na prefinansowanie płatności związanych z przyszłymi dostawami energii elektrycznej z CE Oltenia, z których spodziewane przychody stanowią prawie cały wkład własny CE Oltenia. Po drugie, żaden bank ani inwestor rynkowy nie wyraził zainteresowania wsparciem lub finansowaniem części inwestycji związanych z przejściem z węgla brunatnego na gaz ziemny lub na wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych. Po trzecie, nie przedstawiono żadnych dowodów na poparcie planu przez potencjalnych inwestorów zewnętrznych lub banki, ani na to, że takie negocjacje zostaną podjęte w rozsądnym terminie. Chociaż Rumunia zaproponowała również sprzedaż aktywów CE Oltenia jako inne źródło finansowania, szacując, że sprzedaż ta przyniosłaby 2 mln EUR przychodów, procedura sprzedaży tych aktywów nie została rozpoczęta ⁽²⁶⁾.
- (44) Ponadto Rumunia przyznała, że ani udziałowcy mniejszościowi CE Oltenia (w szczególności Fondul Proprietatea SA), ani jego wierzyciele nie zapewniliby odpowiedniego podziału obciążeń w jakiegokolwiek formie ⁽²⁷⁾.

2.5.3. Wątpliwości dotyczące przywrócenia długoterminowej rentowności i restrukturyzacji w rozsądnych ramach czasowych

- (45) Chociaż realizacja pierwotnego planu restrukturyzacji obejmowała formalnie lata 2021–2025, pierwsze znacząco dodatnie wyniki netto w wysokości około [...] EUR łącznie spodziewane były dopiero po zakończeniu okresu restrukturyzacji, w latach 2026–2030. Zgodnie z pierwotnym planem restrukturyzacji CE Oltenia mogła osiągnąć wskaźnik ROCE na poziomie 4,3 % do 2025 roku, czyli znacznie niższym niż wynagrodzenie zgodne z zasadami rynkowymi lub koszt alternatywny kapitału wniesionego do rumuńskich spółek ogółem. Co więcej już i tak niska rentowność CE Oltenia została sztucznie zawyżona przez dotacje operacyjne pochodzące z pomocy państwa.

⁽²³⁾ Motyw 45 decyzji o wszczęciu postępowania.

⁽²⁴⁾ Motywy 47–49 decyzji o wszczęciu postępowania.

⁽²⁵⁾ Motyw 53 decyzji o wszczęciu postępowania.

⁽²⁶⁾ Motyw 50 decyzji o wszczęciu postępowania.

⁽²⁷⁾ Motyw 52 decyzji o wszczęciu postępowania.

Ponadto prognozowane wyniki CE Oltenia opierały się na optymistycznych założeniach dotyczących czynników zewnętrznych, takich jak ceny uprawnień do emisji CO₂ pozostające na stosunkowo niezmiennym poziomie w okresie restrukturyzacji, pomimo gwałtownego wzrostu tych cen w latach 2018–2019. Podczas gdy prognozy CE Oltenia przewidywały, że ceny uprawnień do emisji CO₂ będą się wahać od [...] w 2020 r. do [...] w 2030 r., na dzień 24 stycznia 2021 r. cena ta wynosiła już [...]. Komisja miała zatem wątpliwości, czy pierwotny plan restrukturyzacji był odpowiednio długi i czy doprowadzi do przywrócenia rentowności CE Oltenia po zakończeniu okresu restrukturyzacji, ponieważ nie było oczywiste, czy CE Oltenia zapewni wystarczający zwrot z inwestycji i będzie w stanie utrzymać się na rynku bez dalszej pomocy ⁽²⁸⁾.

2.5.4. Wątpliwości co do obecności i skuteczności sensownych środków ograniczających zakłócenia konkurencji

- (46) Jeżeli chodzi o outsourcing jednostek kogeneracyjnych S.E. Krajowa II poprzez przeniesienie ich na gminę Krajowa, forma i zakres takiego outsourcingu nie były jasne. Nawet gdyby taki outsourcing, jak wniesienie kapitału do spółki joint venture między CE Oltenia a spółką będącą własnością rady gminy Krajowa miał się urzeczywistnić, pozwoliłoby to CE Oltenia i państwu zachować kontrolę nad taką spółką joint venture. Udaremniłoby to sens zbycia jako środka ograniczającego zakłócenia konkurencji, ponieważ nie wzmocniłoby to konkurencji, nie sprzyjało wejściu na rynek nowych konkurentów, ekspansji istniejących małych konkurentów ani działalności transgranicznej ⁽²⁹⁾.
- (47) Ponadto, jeśli chodzi o zmniejszenie zdolności produkcyjnych przedsiębiorstwa CE Oltenia (poprzez zamknięcie jednostek spalania węgla brunatnego) oraz zamknięcie kopalń węgla brunatnego, odpowiadający temu ogólny spadek zdolności produkcyjnych przedsiębiorstwa CE Oltenia zostałyby w znacznym stopniu zrekompensowane przez zainstalowanie nowych mocy produkcyjnych. W związku z tym całkowite zdolności produkcyjne CE Oltenia nie ulegną istotnej zmianie ⁽³⁰⁾. Wydobycie węgla brunatnego będzie rosło do końca 2024 r., a dopiero w 2026 r. spadnie poniżej poziomu z roku 2020. Jednostki opalane gazem ziemnym zostaną oddane do eksploatacji do 2026 r., co sprawi, że spadek wielkości wydobycia węgla brunatnego nie będzie miał znaczenia z punktu widzenia redukcji mocy wytwórczych ⁽³¹⁾.
- (48) Ponadto Rumunia nie zaproponowała dodatkowych środków zabezpieczających, poza ograniczeniem CE Oltenia w nabywaniu udziałów w innych przedsiębiorstwach w okresie restrukturyzacji, chyba że jest to niezbędne do zapewnienia długoterminowej rentowności przedsiębiorstwa, oraz w wykorzystywaniu pomocy jako reklamy przy sprzedaży swoich produktów ⁽³²⁾.

3. UWAGI INNYCH STRON

- (49) W trakcie formalnego postępowania wyjaśniającego Komisja otrzymała uwagi od następujących stron trzecich: EEB ⁽³³⁾, Bankwatch Romania/ClientEarth ⁽³⁴⁾ i Greenpeace ⁽³⁵⁾. Komisja traktuje te uwagi jako informacje rynkowe, biorąc pod uwagę, że żadna z tych osób trzecich nie mogła wykazać, że jest zainteresowaną stroną w rozumieniu art. 1 lit. h) rozporządzenia Rady (UE) 2015/1589 ⁽³⁶⁾.

3.1. Europejskie Biuro Ochrony Środowiska (EEB)

- (50) EEB sprzeciwiło się zezwoleniu na korzystanie z pomocy państwa w celu osiągnięcia zgodności z prawem Unii w zakresie emisji CO₂, popiołu, NO_x i SO₂. Zdaniem Komisji naruszałoby to zasadę, że pomocy nie można przyznawać za przestrzeganie norm unijnych, w szczególności obowiązków wynikających z dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE ⁽³⁷⁾ w sprawie poziomów emisji i stosowania najlepszych dostępnych technik (BAT). Wyłączenie inwestycji w pomoc państwa na zapewnienie zgodności z dorobkiem prawnym Unii w zakresie ochrony

⁽²⁸⁾ Motywy 56–60 decyzji o wszczęciu postępowania.

⁽²⁹⁾ Motyw 63 decyzji o wszczęciu postępowania.

⁽³⁰⁾ Motyw 64 decyzji o wszczęciu postępowania.

⁽³¹⁾ Motyw 65 decyzji o wszczęciu postępowania.

⁽³²⁾ Motyw 66 decyzji o wszczęciu postępowania.

⁽³³⁾ Europejskie Biuro Ochrony Środowiska przedstawiło swoje uwagi dnia 15 kwietnia 2021 r.

⁽³⁴⁾ Bankwatch Romania i ClientEarth przedstawiły swoje uwagi dnia 15 kwietnia 2021 r.

⁽³⁵⁾ Greenpeace przedstawił swoje uwagi dnia 19 kwietnia 2021 r.

⁽³⁶⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. L 248 z 24.9.2015, s. 9).

⁽³⁷⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola) (Dz.U. L 334 z 17.12.2010, s. 17).

środowiska jest również zgodne z wytycznymi w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią ⁽³⁸⁾. W przypadku CE Oltenia nie było to przestrzegane, ponieważ według EEB przestrzeganie dopuszczalnych wartości emisji zanieczyszczeń powietrza było częścią pierwotnego planu restrukturyzacji.

- (51) EEB wyraziło również obawy dotyczące nieprzestrzegania przez CE Oltenia norm emisji w ostatnich latach (NO_x, SO₂, cząstki stałe itp.). EEB zwróciło uwagę, że elektrownie CE Oltenia opalane węglem brunatnym przekroczyły poziomy emisji uregulowane w przepisach dyrektywy 2010/75/UE ⁽³⁹⁾.
- (52) EEB stwierdziło ponadto, że CE Oltenia może zawsze zawierać umowy dwustronne po stałych cenach, ale żadne przedsiębiorstwo prywatne nie zgodziłoby się na taką umowę, która zmuszałaby je do przepłacania za energię wytwarzaną z drogich paliw kopalnych. Biorąc pod uwagę brak zainteresowania inwestorów rynkowych, wszelkie umowy dwustronne z innymi spółkami publicznymi nie spełniałyby testu prywatnego inwestora i najprawdopodobniej stanowiłyby pomoc państwa.
- (53) EEB zwróciło również uwagę na fakt, że CE Oltenia pozostanie uzależniona od paliw kopalnych jeszcze długo po 2026 r., co czyni bardzo wątpliwym możliwość realizacji takiego planu restrukturyzacji w perspektywie średnio-terminowej w świetle rosnących cen uprawnień do emisji CO₂.

3.2. Bankwatch Romania/ClientEarth

- (54) Bankwatch i ClientEarth stwierdziły, że pomoc operacyjna na pokrycie kosztów przestrzegania przepisów ochrony środowiska narusza unijne prawo ochrony środowiska i nie ułatwia rozwoju działalności gospodarczej, jak wymaga tego orzecznictwo dotyczące art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE (wyrok Austria/Komisja ⁽⁴⁰⁾).
- (55) Bankwatch zauważył również, że wstępny plan restrukturyzacji CE Oltenia nie był zgodny z rumuńską ścieżką dekarbonizacji, nie określił terminu wyeliminowania węgla brunatnego z produkcji energii przez CE Oltenia, a tym samym nie wyeliminował w wystarczającym stopniu przyczyn strat spółki, nie zaniechując działalności przynoszącej straty.
- (56) Wreszcie Bankwatch stwierdził, że plan restrukturyzacji opiera się na nierealistycznych założeniach dotyczących przyszłych cen uprawnień do emisji CO₂, a mianowicie na założeniu, że ceny te pozostaną stosunkowo stabilne w okresie restrukturyzacji. Zgodnie z prognozami emisji przygotowanymi przez Bankwatch całkowite koszty, jakie poniesie CE Oltenia z tytułu emisji CO₂ w latach 2021–2030, powinny wynieść łącznie 4,76 mld EUR, co znacznie przekracza prognozy CE Oltenia.

3.3. Greenpeace

- (57) Greenpeace stwierdził, że dalsze uzależnienie CE Oltenia od wytwarzania energii elektrycznej w oparciu o węgiel brunatny jest sprzeczne z polityką i celami Unii określonymi w Europejskim Zielonym Ładzie. Zdaniem Greenpeace pomoc państwa na zakup uprawnień do emisji CO₂ stanowiłaby naruszenie prawa Unii, w szczególności zasady „zanieczyszczający płaci” zapisanej w art. 191 ust. 2 TFUE oraz w dyrektywie 2003/87/WE, która wymaga od operatorów płacenia za emitowany przez nich CO₂.
- (58) Według przeprowadzonej przez Greenpeace analizy publicznie dostępnych informacji na temat pierwotnego planu restrukturyzacji całkowite roczne emisje CE Oltenia wzrosłyby z 7 Mt CO₂/rok w 2020 r. do około 9 Mt CO₂/rok w 2030 r. Byłoby to sprzeczne z obecną polityką Unii w zakresie klimatu i energii, a także miałyby bezpośredni negatywny wpływ na koszty operacyjne CE Oltenia (z których dużą część stanowią koszty uprawnień do emisji CO₂).

⁽³⁸⁾ Komunikat Komisji – Wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią w latach 2014–2020 (Dz.U. C 200 z 28.6.2014, s. 1).

⁽³⁹⁾ W szczególności dotyczy to (nie)zgodności z dokumentem referencyjnym BAT (BREF) dotyczącym konkluzji przyjętych na mocy dyrektywy w sprawie emisji przemysłowych w sprawie dużych obiektów energetycznego spalania (LCP). Jak twierdzi EEB, rząd rumuński uzyskał ograniczone czasowo odstępstwa dotyczące poziomów NO_x.

⁽⁴⁰⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 22 września 2020 r., Austria/Komisja, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, pkt 20, 44–45, 100 i 119.

4. UWAGI RUMUNII

- (59) W celu rozwiania wątpliwości Komisji Rumunia znacznie zmieniła pierwotny plan restrukturyzacji oraz pomoc przewidzianą na wsparcie tego planu. Dla ułatwienia prezentacji uwagi Rumunii zostały podzielone na trzy części, odpowiadające uwagom dotyczącym głównych wątpliwości podniesionych przez Komisję w decyzji o wszczęciu postępowania, uwagom stron trzecich oraz opisowi zmienionego planu restrukturyzacji i pomocy na restrukturyzację.

4.1. Uwagi dotyczące wątpliwości podniesionych w decyzji o wszczęciu postępowania

- (60) Rumunia przedstawiła swoje uwagi dotyczące decyzji o wszczęciu postępowania ⁽⁴¹⁾; Rumunia nie zakwestionowała wątpliwości podniesionych w tej decyzji o wszczęciu postępowania i przedstawiła zmieniony plan restrukturyzacji. Kluczowymi elementami zmienionego planu restrukturyzacji były: (i) wcześniejsze niż w pierwotnym planie restrukturyzacji zamknięcie mocy wytwórczych generowanych w wyniku opalania węglem brunatnym, prowadzące do zmniejszenia rocznych emisji CO₂ i osiągnięcia rentowności począwszy od 2026 r.; (ii) nowe inwestycje w jednostki produkcyjne oparte na gazie i fotowoltaice, modelowane z wykorzystaniem koncepcji spółki celowej, przy czym CE Oltenia zachowałaby 70 % udziałów, a 30 % byłoby dostępne dla innych inwestorów strategicznych lub finansowych; (iii) dążenie do zawierania wiążących umów dotyczących wkładu własnego – umów sprzedaży, finansowania bankowego i kapitału od inwestorów prywatnych; oraz (iv) nawiązanie współpracy z Fondul Proprietatea w celu wniesienia przez fundusz wkładu w koszty restrukturyzacji przedsiębiorstwa lub alternatywnie zbadanie możliwości rozwodnienia udziału funduszu w wyniku podwyższenia kapitału przez państwo.
- (61) Rumunia podkreśliła strategiczne znaczenie CE Oltenia dla bezpieczeństwa krajowych dostaw energii. Rumunia twierdziła, że ze względów bezpieczeństwa i adekwatności krajowego systemu energetycznego nie może sobie pozwolić na zamknięcie kolejnych mocy produkcyjnych generowanych w wyniku spalania węgla brunatnego wcześniej, niż przewidziano w zmienionym planie restrukturyzacji, co zostało poparte analizą przygotowaną przez Trans-electrica (o której mowa w motywie 14). Podkreśliła również trudności i złożoność procesu restrukturyzacji dla producenta energii elektrycznej wykorzystującego jedno paliwo, który w przyspieszonym tempie wycofuje się z elektrowni opalanych węglem brunatnym, ponosi znaczne koszty restrukturyzacji, jest poważnie dotknięty szybko rosnącymi kosztami emisji CO₂ oraz ograniczony wymogiem utrzymania zdolności produkcyjnych, co zapewnia bezpieczeństwo sieci krajowej. Rumunia dodała, że zastąpienie mocy CE Oltenia energią z importu naraziłoby Rumunię na wysokie ryzyko, ponieważ sąsiadujące z nią państwa członkowskie są głównie krajami importującymi energię (motyw 17).
- (62) Rumunia przedstawiła w czerwcu 2021 r. kolejną analizę, dodatkową w stosunku do poprzednio przedstawionej, wykonaną przez Transelectrica w maju 2021 r., podkreślając, że:
- Biorąc pod uwagę niepewność inwestycyjną dotyczącą nowych elektrowni w Rumunii, niezwykle niską korelację pomiędzy produkcją w farmach wiatrowych a zużyciem energii w Rumunii oraz regionalny kontekst przywozu energii elektrycznej, w celu zapewnienia akceptowalnego poziomu krajowego i regionalnego bezpieczeństwa energetycznego, w latach 2021–2025, z perspektywą do 2030 r., konieczne było utrzymanie w trybie komercyjnym co najmniej 1 500 MW w istniejących elektrowniach CE Oltenia opalanych węglem brunatnym. Likwidacja tych elektrowni opalanych węglem brunatnym wymagałaby równoczesnego zwiększenia mocy zainstalowanej w elektrowniach opalanych gazem ziemnym;
 - uruchomienie dwóch układów gazowo-parowych z turbiną gazową (CCGT), jednej w Ișalnița (850 MW) i jednej w Turceni (475 MW), doprowadziłoby do zwiększenia dostępności energii elektrycznej w całym systemie energetycznym o około 4,4 TWh/rok, co spowodowałoby mniejszy i łatwiejszy do opanowania deficyt energii, z uwzględnieniem ram czasowych dotyczących planowanego wyłączenia pierwszego bloku elektrowni jądrowej Cernavoda.

4.2. Uwagi dotyczące uwag osób trzecich

- (63) W odpowiedzi na uwagi EEB, że wszelkie umowy dwustronne zawierane przez CE Oltenia z innymi spółkami publicznymi nie będą spełniały testu prywatnego inwestora, Rumunia stwierdziła, że umowy CE Oltenia są zawierane na platformach OPCOM, a więc mają charakter rynkowy.

⁽⁴¹⁾ Uwagi Rumunii z 8 marca 2021 r.

- (64) Jeśli chodzi o oszacowanie całkowitego kosztu uprawnień do emisji CO₂, Rumunia wyjaśniła, że w zmienionym planie restrukturyzacji zostanie przedstawiony poprawiony scenariusz, w którym zostaną uwzględnione najnowsze wartości rynkowe. Ponadto, w odniesieniu do uwag Greenpeace, że całkowita wielkość emisji wzrośnie, Rumunia zauważyła, że w zmienionym planie restrukturyzacji, który miała przedłożyć później, roczne emisje CO₂ zmniejszą się z 8,6 Mt w 2021 r. do 2,6 Mt w 2027 r.
- (65) W odpowiedzi na uwagi Bankwatch i ClientEarth dotyczące eliminacji produkcji węgla brunatnego, Rumunia poinformowała, że CE Oltenia wdroży środki efektywności energetycznej poprzez zastąpienie jednostek opalanych węglem brunatnym nowymi jednostkami opalany gazem i jednostkami wykorzystującymi odnawialne źródła energii.

4.3. Zmieniony plan restrukturyzacji z 24 czerwca 2021 r.

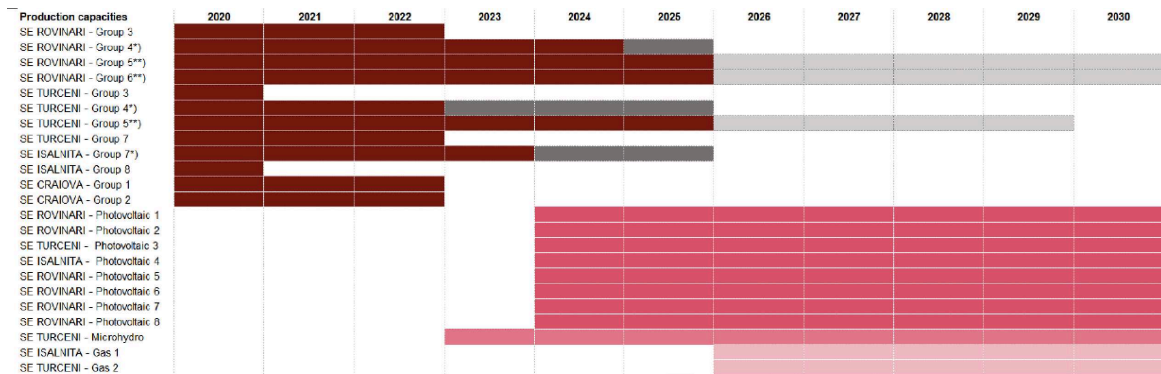
- (66) 24 czerwca 2021 r. Rumunia przedłożyła Komisji zmieniony plan restrukturyzacji, a następnie dostarczyła kolejne aktualizacje planu oraz dodatkowe informacje.
- (67) Zmieniony plan restrukturyzacji opiera się na planie dekarbonizacji, zgodnie z którym Rumunia zamierza zastąpić produkcję energii elektrycznej z węgla brunatnego energią elektryczną wytwarzaną z gazu ziemnego oraz ze źródeł odnawialnych (fotowoltaika i energia wodna), które są mniej kosztowne w przeliczeniu na uprawnienia do emisji CO₂. Okres restrukturyzacji w zmienionym planie restrukturyzacji obejmuje przedział od początku 2021 r. do końca 2026 r. W planie przewidziano różne środki operacyjne do wdrożenia w okresie restrukturyzacji, które CE Oltenia zaczęła wdrażać w styczniu 2021 r.

4.3.1. Opis restrukturyzacyjnych środków operacyjnych

- (68) Zmieniony plan restrukturyzacji obejmuje środki techniczne i technologiczne, środki organizacyjne i zarządcze, środki ochrony środowiska i środki finansowe.
- (69) Pierwszy filar związany jest z działaniami technicznymi i technologicznymi, które mają na celu dywersyfikację struktury energetycznej Rumunii poprzez zastąpienie jednostek wykorzystujących węgiel brunatny elektrowniami fotowoltaicznymi i gazowymi.
- (70) Jednym z działań w ramach pierwszego filaru jest zamykanie lub zachowywanie w rezerwie obecnych jednostek energetycznych i wyrobisk górniczych. Plan przewiduje trzy etapy rezygnacji z wytwarzania energii elektrycznej z węgla brunatnego z datą zakończenia działalności [...]. W pierwszym okresie stopniowego wycofywania, [...], moc zostanie zmniejszona z [...]MW do [...]MW. W drugim okresie stopniowego wycofywania od [...] moce produkcyjne uległyby dalszemu zmniejszeniu [...]. W okresie [...].
- (71) Szacowany harmonogram uruchomienia nowych mocy produkcyjnych przewiduje, że osiem parków fotowoltaicznych zostanie oddanych do użytku do 2024 r., jedna mikroelektrownia wodna do 2023 r., a dwie jednostki energetyczne opalane gazem ziemnym rozpoczną działalność w połowie 2026 r. W 2023 r. moc zainstalowana planowanych nowych zakładów produkcyjnych emitujących mniej zanieczyszczeń stanowiłaby zaledwie 0,6 % całkowitej mocy zainstalowanej w CE Oltenia, która będzie wytwarzana przez elektrownię wodną. W 2026 r. łączna produkcja nowych instalacji wyniesie 56 %, z czego 36 % będzie pochodziło z instalacji gazowych, 20 % z parków fotowoltaicznych, a 0,4 % z elektrowni wodnej.
- (72) Całkowita moc zainstalowana nowych mocy wytwórczych wyniesie około 2 060 MW, z czego 1 325 MW przypada na gaz, 735 MW na ogniwa fotowoltaiczne, a 9,9 MW na energię wodną. Dostępna zdolność netto, biorąc pod uwagę średni współczynnik wykorzystania [...] % parków fotowoltaicznych, wyniesie [...] MW, z czego [...] MW przypada na gaz, a [...] MW na ogniwa fotowoltaiczne. Dzięki scenariuszowi opartemu na spółce celowej (zob. motyw 110 i następne) z udziałem CE Oltenia wynoszącym [...] %, dostępna zdolność netto wynosząca około [...] MW będzie dostępna dla konkurentów rynkowych. Moc dyspozycyjna netto CE Oltenia zmniejszy się zatem z [...] MW do około [...] MW. Tabela 2 przedstawia harmonogram zamknięcia istniejących i oddania do użytku nowych elektrowni.

Tabela 2

Harmonogram zamknięcia/konserwacji istniejących i oddania do eksploatacji nowych mocy wytwórczych

Źródło: Plan restrukturyzacji z 24 czerwca 2021 r.

Uwaga: istniejąca moc w MW, o której mowa w motywie 9; kolor szary oznacza zarezerwowaną moc zgodnie z motywym 70.

- (73) Do [...] wszystkie elektrownie zasilane węglem brunatnym należące do CE Oltenia zostaną definitywnie zamknięte lub utrzymane w ruchu, ale nie będą prowadziły regularnych dostaw. Oznacza to przyspieszony harmonogram w stosunku do harmonogramu określonego w pierwotnym planie restrukturyzacji, zgodnie z którym [...] jednostki energetyczne miały kontynuować działalność do [...]. Jeśli chodzi o wyrobiska górnicze, [...]. Oznacza to przyspieszony harmonogram w stosunku do pierwotnego planu restrukturyzacji, zgodnie z którym [...] wyrobiska górnicze miały zostać zamknięte dopiero do [...].
- (74) Ponadto plan restrukturyzacji przyczyni się częściowo do osiągnięcia celów pośrednich związanych z likwidacją w ramach krajowego planu odbudowy i zwiększania odporności Rumunii ⁽⁴²⁾. Zlikwidowane zdolności produkcyjne na lata 2023–2025 to przykłady przedstawione bez uszczerbku dla poziomu szczegółowości lub treści wymaganego w planie odbudowy i zwiększania odporności i nie mogą być interpretowane jako modyfikacja celów pośrednich i końcowych określonych w tym planie ani jako potwierdzenie, że cele pośrednie zostały zmodyfikowane lub spełnione ⁽⁴³⁾.
- (75) Drugi filar planu odnosi się do środków organizacyjnych i zarządczych, które obejmują m.in. redukcję i realokację personelu. Zamknięcie zakładów produkcyjnych w latach 2021–2026 doprowadziłoby zarówno do zwolnień, jak i przesunięć pracowników. Na koniec 2020 r. CE Oltenia zatrudniała [...] pracowników; ich liczba ma się stopniowo zmniejszać o [...] % (w porównaniu z [...] % przewidzianymi w pierwotnym planie restrukturyzacji), osiągając [...] w 2026 r. Dwa główne sposoby redukcji zatrudnienia to zwolnienia spowodowane zamknięciem obiektów (liczba zwolnionych pracowników w latach 2021–2026 wyniosłaby [...]) oraz przejście na wcześniejszą emeryturę. Szacowana liczba pracowników potrzebnych do obsługi nowych instalacji fotowoltaicznych i gazowych wynosi [...] i wszyscy oni będą pochodzić z obecnego personelu CE Oltenia. Dlatego też, [...].
- (76) Trzeci filar planu obejmuje działania w zakresie ochrony środowiska. Obejmują one głównie środki mające na celu zapewnienie zgodności z rocznymi zobowiązaniami dotyczącymi emisji CO₂ ⁽⁴⁴⁾. Ponadto dywersyfikacja koszyka energetycznego miałyby pozytywny wpływ na poziom emisji CO₂ pochodzących z produkcji energii elektrycznej, ponieważ emisje z elektrowni na gaz ziemny (a tym bardziej z elektrowni fotowoltaicznych) są niższe niż z elektrowni opalanych węglem brunatnym, a zatem począwszy od 2026 r. emisje CO₂ będą mniejsze niż na początku okresu restrukturyzacji.

⁽⁴²⁾ Decyzja wykonawcza Rady z dnia 3 listopada 2021 r. w sprawie zatwierdzenia oceny krajowego planu odbudowy i zwiększania odporności dla Rumunii (jeszcze nieopublikowana).

⁽⁴³⁾ 24 stycznia 2022 r. Rumunia ponownie potwierdziła zobowiązania w ramach krajowego planu odbudowy i zwiększania odporności dotyczące likwidacji mocy wytwórczych energii elektrycznej opartych na węglu (węgiel brunatny i kamienny) i podkreśliła, że środki wykonawcze, a także harmonogram wycofywania i zazieleniania będą częścią ustawy o dekarbonizacji, która zgodnie z planem ma zostać ukończona w drugim kwartale 2022 r..

⁽⁴⁴⁾ Na mocy decyzji rządu rumuńskiego nr 780/2006 w sprawie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych.

- (77) Ponadto w okresie restrukturyzacji CE Oltenia planuje realizację następujących inwestycji w zakresie ochrony środowiska: (i) prace mające na celu wzniesienie składowisk żużla i popiołu; oraz (ii) prace mające na celu redukcję emisji NO_x, SO₂, jak również pyłu z gazów spalinowych do limitów określonych w prawie krajowym.
- (78) Czwarty filar planu dotyczy środków finansowych, które obejmują w szczególności koszty kredytów bankowych i koszty związane z utworzeniem spółki celowej. Koszty finansowania (prowizje i odsetki) związane z istniejącymi kredytami w latach 2021–2026 wyniosą [...] EUR. W latach 2022–2025 wydatki na odsetki i prowizje związane z zaciągniętymi kredytami wrosną w porównaniu z pierwotnym planem restrukturyzacji ze względu na wyższe stopy odsetek naliczanych od poprzednich kredytów. Koszty restrukturyzacji obejmują również około [...] EUR odsetek związanych z nowymi kredytami, które zostaną spłacone w okresie restrukturyzacji. Kolejna kategoria kosztów w ramach środków finansowych jest związana z utworzeniem spółki celowej i obejmuje koszty przeprowadzenia studiów wykonalności, uzyskania wypisów z planu zagospodarowania przestrzennego, decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach technicznych, zatwierdzeń przyłączenia.

4.3.2. Finansowanie planu restrukturyzacji

4.3.2.1. Koszty restrukturyzacji

- (79) Rumunia twierdzi, że koszty restrukturyzacji związane z wdrożeniem środków restrukturyzacyjnych oraz koszty, które mają zostać poniesione w okresie restrukturyzacji obejmującym lata 2021–2026, wyniosą 3,94 mld EUR z uwzględnieniem wkładu inwestora. Ok. 1,52 mld EUR z tej kwoty ma zostać przeznaczony na rozwój elektrowni fotowoltaicznych, energetycznych bloków gazowych, a także remont i modernizację mikroelektrowni wodnej; ok. 48 mln EUR na likwidację/utrzymanie zdolności do produkcji węgla brunatnego; ok. 210 mln EUR na inwestycje w aktywa obrotowe (takie jak inwestycje obejmujące remont starego sprzętu); ok. 67 mln EUR na środki organizacyjne i zarządcze (z czego większość na restrukturyzację zatrudnienia); ok. 1,77 mld EUR na zakup uprawnień do emisji CO₂; ok. 60 mln EUR na środki finansowe (głównie kredyty), a ok. 259 mln EUR na zapewnienie płynności niezbędnej do pokrycia minimalnych wydatków bieżących w celu utrzymania działalności spółki.

4.3.2.2. Źródła finansowania środków restrukturyzacyjnych

a) Finansowanie publiczne

- (80) Rumunia miałaby wesprzeć restrukturyzację CE Oltenia kwotą do ok. 1,76 mld EUR obejmującą dotację w wysokości 1 090 mln EUR, gwarancję państwową na pożyczkę w wysokości 195,8 mln EUR, zastrzyk kapitałowy w wysokości 226 mln EUR (w RON), a także przekształcenie w dotację pożyczki na ratowanie przedsiębiorstwa w wysokości około 251 mln EUR (zob. motyw 27). Kolejne 895,3 mln EUR pomocy zostałyby wypłacone z funduszu modernizacyjnego ⁽⁴⁵⁾ pod warunkiem przedłożenia przez Rumunię stosownych wniosków dotyczących inwestycji oraz zatwierdzenia tych wniosków przez Europejski Bank Inwestycyjny lub komitet inwestycyjny funduszu modernizacyjnego, zależnie od przypadku. Łączna przewidywana kwota pomocy na restrukturyzację CE Oltenia wyniosłaby zatem 2 658,1 mln EUR, z czego 492 mln EUR już przyznano (mianowicie 251 mln EUR pomocy na ratowanie oraz dotacja w wysokości 241 mln EUR, która stanowi część dotacji w wysokości 1 090 mln EUR, zob. motyw 28).
- (81) W ramach funduszu modernizacyjnego rozróżnia się inwestycje priorytetowe i niepriorytetowe. W przypadku inwestycji priorytetowych z funduszu modernizacyjnego można sfinansować do 100 % wartości odpowiednich kosztów, zgodnie z mającymi zastosowanie zasadami pomocy państwa, natomiast w przypadku inwestycji niepriorytetowych z funduszu można pokryć do 70 % wartości odpowiednich kosztów, zgodnie z mającymi zastosowanie zasadami dotyczącymi pomocy państwa oraz pod warunkiem, że pozostałe koszty zostaną sfinansowane ze źródeł prywatnych. Z zastrzeżeniem potwierdzenia statusu inwestycji (priorytetowe/niepriorytetowe) przez Europejski Bank Inwestycyjny na podstawie oficjalnych zgłoszeń, inwestycje w dwa bloki gazowe, o mocy 850 MW w Işalnița i 475 MW w Turceni, uznaje się za inwestycje niepriorytetowe, natomiast inwestycje w osiem elektrowni fotowoltaicznych można uznać za inwestycje priorytetowe.

⁽⁴⁵⁾ Na budżet funduszu modernizacyjnego składają się: (i) przychody ze sprzedaży na aukcji 2 % całkowitej liczby uprawnień na lata 2021–2030 w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS); oraz (ii) dodatkowe uprawnienia przyznane przez wybrane państwa członkowskie (Czechy, Chorwację, Litwę, Rumunię i Słowację).

- (82) W celu uzyskania odpowiedniego wynagrodzenia z tytułu pomocy na restrukturyzację oraz zwiększenia wynagrodzenia z tytułu wsparcia w ramach pomocy państwa, władze rumuńskie zobowiązały się do odpowiedniego zbycia udziałów państwa rumuńskiego w CE Oltenia do końca okresu restrukturyzacji w 2026 r. Zbycie akcji miałyby nastąpić w drodze publicznej emisji udziałów, która zostałaby przygotowana w sposób prowadzący do uzyskania przez państwo możliwie najwyższego wynagrodzenia. Ostateczna liczba udziałów przeznaczonych do sprzedaży zostałaby określona w momencie rozpoczęcia procesu sprzedaży, z uwzględnieniem struktury przyszłych spółek celowych, procesów obniżania i podwyższania kapitału zakładowego. Niezależnie od sytuacji, zbycie udziałów powinno wystarczyć do uzyskania wynagrodzenia równoważącego wkład państwa w plan restrukturyzacji, co oznaczałoby zbycie nie mniej niż 20 % praw własności.
- (83) Jeżeli chodzi o zobowiązanie do zmniejszenia udziału państwa rumuńskiego w CE Oltenia (motyw 82), Rumunia sprecyzowała, że aktem ustawodawczym, na podstawie którego proces sprzedaży zostanie przeprowadzony, będzie decyzja rządu zatwierdzająca strategię prywatyzacji polegającą na sprzedaży udziałów państwa rumuńskiego w CE Oltenia. Po przyjęciu tej decyzji zostanie wybrany konsultant, który przeprowadzi poszczególne etapy tego procesu, począwszy od 2024 r., tak aby zakończyć go przed końcem 2026 r.
- (84) W celu oszacowania wartości rynkowej 20 % udziałów w kapitale własnym CE Oltenia, które państwo miałyby zbyć do końca 2026 r., Rumunia przedstawiła wycenę przygotowaną przez PricewaterhouseCoopers (PwC). Wycenę oparto na podejściu dochodowym, a konkretnie na metodzie zdyskontowanych przepływów pieniężnych (DCF), ponieważ odzwierciedla ona specyficzne oczekiwane cechy operacyjne działalności CE Oltenia po wdrożeniu planu restrukturyzacji. Zgodnie z wyceną orientacyjną wartość rynkową 20 % udziałów w kapitale własnym CE Oltenia na dzień 31 grudnia 2026 r. oszacowano na [...] EUR w scenariuszu podstawowym [...] lub [...] EUR w scenariuszu alternatywnym (z przepływami pieniężnymi prognozowanymi na cały okres działalności (tj. 30 lat), nie na stałe). Po wdrożeniu kwota ta stanowiłaby wynagrodzenie *ex post* dla państwa z tytułu wsparcia CE Oltenia.

b) Wkład własny

- (85) Rumunia przedstawiła źródła wkładu własnego CE Oltenia w koszty restrukturyzacji w wysokości do 1,98 mld EUR. Z tej kwoty 1 275 mln EUR miałyby pochodzić ze sprzedaży energii elektrycznej na rynku OPCOM i za pośrednictwem innych istniejących kanałów (z czego 315 mln EUR na podstawie umów o okresie obowiązywania powyżej 1 roku), do 350 mln EUR z kredytów bankowych, 250 mln EUR z udziału inwestorów w spółkach celowych, a 104 mln EUR z wkładu rzeczowego CE Oltenia na rzecz spółek celowych.

Sprzedaż energii elektrycznej

- (86) Większość wkładu własnego Rumunii pochodzi ze sprzedaży energii elektrycznej w segmentach rynku krajowego zarządzanych przez operatora rynku (OPCOM) lub operatora systemu przesyłowego (Transelectrica): rynek dnia następnego i dnia bieżącego, przetargi konkurencyjne/umowy, rynki regulowane lub bilansujące.
- (87) Rumunia uwzględnia – jako część wkładu własnego – przychody ze sprzedaży energii elektrycznej w wysokości 1 275 mln EUR za lata 2021–2025, z czego zaksięgowano 574 mln EUR ze sprzedaży energii elektrycznej za 2021 r.
- (88) Ponadto CE Oltenia negocjuje umowy PPA o docelowej wartości [...] EUR. Jednak pomimo faktu, że od połowy czerwca 2021 r. podpisano szereg podstawowych ustaleń dotyczących możliwych PPA, nie zawarto żadnych takich umów. Ponieważ przewidywane zawarcie umów PPA nie doszło do skutku, również dlatego, że umowy te nie są obecnie dozwolone w rozumieniu prawa rumuńskiego, nie stanowią one części wkładu własnego przedstawionego przez Rumunię.

Sprzedaż aktywów niezwiązanych z podstawową działalnością

- (89) Pierwotny plan restrukturyzacji zakładał sprzedaż aktywów niezwiązanych z podstawową działalnością, co miało przynieść wkład własny w wysokości 2 mln EUR. Jednak proces sprzedaży tych aktywów jeszcze się nie rozpoczął, a w zmienionym planie restrukturyzacji nie uwzględniono takiej sprzedaży jako źródła wkładu własnego.

Udział partnerów w spółkach celowych

- (90) W zmienionym planie restrukturyzacji uwzględniono ponadto jako wkład własny utworzenie spółek celowych do na potrzeby prowadzenia wspólnych inwestycji z innymi operatorami w nowe elektrownie gazowe i fotowoltaiczne (zob. motyw 110 i następne). Całkowita kwota wkładu inwestorów w kapitał podstawowy [...] spółek celowych wynosi około [...] EUR, co – wraz z całkowitymi wydatkami kapitałowymi w wysokości [...] EUR, które mają zostać sfinansowane przez inwestorów – oznacza całkowity wkład kapitałowy inwestorów w wysokości ok. [...] EUR. Wkład inwestorów w koszty związane z nowymi instalacjami energetycznymi zostanie uzupełniony finansowaniem z funduszu modernizacyjnego, pod warunkiem przedstawienia przez Rumunię stosownych wniosków dotyczących inwestycji oraz zatwierdzenia tych wniosków przez Europejski Bank Inwestycyjny lub komitet inwestycyjny funduszu modernizacyjnego, zależnie od przypadku, banki i CE Oltenia.

Wkład rzeczowy CE Oltenia na rzecz spółek celowych

- (91) CE Oltenia wniosłaby do kapitału zakładowego spółek celowych wkład rzeczowy w łącznej wysokości ok. 104 mln EUR w postaci rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, na które składają się grunty, istniejące przyłącza do sieci elektrycznej i gazowej, studia wykonalności i rozwiązań prowadzących do podłączenia do sieci, istniejące media, obiekty logistyczne i inne. Kwota ta wynika z wyceny dokonanej przez PwC i została potwierdzona i zaakceptowana przez (wybranych) inwestorów w projektach dotyczących spółek celowych jako wartość godziwa wkładu CE Oltenia.

Kredyty bankowe

- (92) Źródłem finansowania dla projektów układów gazowo-parowych z turbiną gazową w miejscowościach Ișalnița i Turceni będą [...] oraz [...] działający jako główni członkowie konsorcjum z łączną kwotą [...] EUR ⁽⁴⁶⁾. Źródłem finansowania na budowę i eksploatację ośmiu elektrowni fotowoltaicznych będzie konsorcjum kierowane przez Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju („EBOR”), który zebrał od pięciu banków komercyjnych deklaracje, że są zainteresowane udzieleniem kredytu konsorcjalnego o wartości [...] EUR ⁽⁴⁷⁾. Zarówno jeżeli chodzi o kredyty bankowe na projekty dotyczące układów gazowo-parowych z turbiną gazową, jak i projekty fotowoltaiczne, nie podpisano jeszcze umów kredytowych – dotychczas banki wyraziły swoje zainteresowanie poprzez podpisanie orientacyjnych warunków ogólnych ⁽⁴⁸⁾. We wspomnianych warunkach ogólnych podpisanych przez główne podmioty konsorcjów oraz deklaracjach zainteresowania udziałem w konsorcjach złożonych przez inne banki wskazano, że udzielenie przez banki jakiegokolwiek finansowania jest uzależnione od zatwierdzenia przez Komisję planu restrukturyzacji CE Oltenia. Rumunia poinformowała Komisję, że CE Oltenia zamierza zaciągnąć kredyty bankowe do maksymalnej kwoty [...] EUR, pomimo wyrażenia przez banki zainteresowania zapewnieniem finansowania na rzecz projektów dotyczących układów gazowo-parowych z turbiną gazową i systemów fotowoltaicznych w wyższej kwocie ([...] EUR).

4.3.2.3. Podział obciążenia i wkład ze strony Fondul Proprietatea

- (93) Aby umożliwić wniesienie wkładu przez udziałowca mniejszościowego Fondul Proprietatea (motyw 7) w restrukturyzację CE Oltenia, nastąpi częściowa absorpcja przeniesionych strat poprzez obniżenie kapitału. Strata przeniesiona na dzień 31 grudnia 2020 r. wynosiła około 345 mln EUR (1 710 mln RON); strata ta zostanie zmniejszona do około 100 mln EUR (493 mln RON) w wyniku przekształcenia pomocy na ratowanie w wysokości 1 217 mln RON (równowartość około 251 mln EUR) z pożyczki w dotację. Wszyscy udziałowcy poniosą proporcjonalny koszt pokrycia straty księgowej, która jest przeniesioną stratą skumulowaną, poprzez obniżenie kapitału zakładowego.
- (94) Po obniżeniu kapitału zakładowego nastąpiłoby podwyższenie kapitału zakładowego o około [...] EUR, co spowodowałoby rozwodnienie udziału Fondul Proprietatea w CE Oltenia z [...] % do około [...] %. W tym celu 21 grudnia 2021 r. CE Oltenia, Fondul Proprietatea i Ministerstwem Energii podpisały porozumienie celem zapewnienia, aby Fondul Proprietatea zagłosowało za takim podwyższeniem, ponieważ zgodnie z dokumentami założycielskimi CE Oltenia podwyższenie kapitału zakładowego wymaga większości 90 % głosów udziałowców.

⁽⁴⁶⁾ W skład puli weszłyby [...].

⁽⁴⁷⁾ W skład puli weszłyby [...].

⁽⁴⁸⁾ W dniu 9 grudnia 2021 r. [...] podpisał orientacyjne ogólne warunki finansowania dwóch projektów dotyczących układów gazowo-parowych z turbiną gazową W dniu 10 grudnia 2021 r. [...] podpisał orientacyjne ogólne warunki finansowania ośmiu elektrowni fotowoltaicznych.

4.3.3. Prognozy finansowe

- (95) Czas realizacji zmienionego planu restrukturyzacji wydłużono z pięciu do sześciu lat, aby odzwierciedlić harmonogram wycofywania jednostek opalanych węglem brunatnym w połączeniu z terminem oddania do eksploatacji gazowych mocy wytwórczych. Dlatego też, choć plan restrukturyzacji obejmuje okres od początku 2021 r. do końca 2026 r., prognozy finansowe przedstawione przez CE Oltenia sięgają roku 2030.

Tabela 3

Wybrane dane finansowe ze zmienionego planu restrukturyzacji na okres od 2021 do 2026 r. z perspektywą do 2028 r.

(w mln EUR)

	Okres restrukturyzacji						Okres po restrukturyzacji (*)	
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Przychody operacyjne	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Koszty operacyjne	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
EBITDA	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Wynik netto	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Kapitał własny ogółem	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Stopa zwrotu z kapitału własnego	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %
Stopa zwrotu z zainwestowanego kapitału	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %

(*) Okres restrukturyzacji obejmuje przedział od 2021 do 2026 r. Dane po restrukturyzacji (za lata 2027 i 2028) zamieszczono w tabeli wyłącznie w celach ilustracyjnych.

- (96) Sprzedaż energii elektrycznej stanowi najważniejsze źródło przychodów ekonomicznych dla CE Oltenia, odpowiadając historycznie (w latach 2017–2020) za około 85 % całkowitych przychodów operacyjnych. Szacunki te opierają się na następujących założeniach: moc zainstalowana, liczba godzin pracy/średni współczynnik obciążenia, własne zużycie technologiczne, wolumen sprzedaży energii elektrycznej w podziale na segmenty rynku oraz średnia cena sprzedaży w każdym segmencie.
- (97) Szacuje się, że produkcja energii elektrycznej dostarczanej przez zainstalowane moce w elektrowniach opalanych węglem brunatnym zmniejszy się z [...] w 2021 r. do [...] w 2025 r. i do [...] w 2026 r., podczas gdy produkcja z mikroelektrowni wodnych i parków fotowoltaicznych wyniesie łącznie około [...] począwszy od [...], a produkcja energii elektrycznej wytwarzanej przez elektrownie gazowe szacowana jest na [...] pod koniec 2026 r., po ich uruchomieniu w połowie 2026 r. W okresie po restrukturyzacji (począwszy od 2027 r.) produkcja energii elektrycznej z tych źródeł (już nie z węgla brunatnego) osiągnie [...].
- (98) Na koniec okresu restrukturyzacji w 2026 r. sprzedaż energii elektrycznej według źródła produkcji będzie się odbywała tylko [...] według następującego podziału: [...] z węgla brunatnego, [...] z odnawialnych źródeł energii i [...] z instalacji gazowych. Należy zauważyć, że [...] to wyjątkowy rok dla CE Oltenia, ponieważ [...], ale w tym samym czasie elektrownie gazowe zaczną działać [...]. Dlatego [...] będzie to pierwszy rok bez produkcji opartej na węglu brunatnym i z pełną mocą produkcyjną instalacji gazowych i elektrowni wykorzystujących odnawialne źródła energii. Całkowita produkcja wyniesie [...] w [...] w porównaniu z [...] w [...], a przychody operacyjne odpowiednio wzrosną i osiągną [...] EUR w [...] w porównaniu z [...] EUR w [...].

- (99) Przychody według segmentów rynku w 2021 r. kształtuje sprzedaż na rynku OPCOM (61 %), sprzedaż na rynku dnia następnego (34 %), a następnie na rynku bilansującym (5 %). W 2024 r., kiedy zaczną napływać przychody ze źródeł odnawialnych, nastąpi spadek o 6 % na rynku OPCOM, który zostanie zrekompensowany wzrostem na rynku dnia następnego w szczycie (na którym energia elektryczna produkowana przez parki fotowoltaiczne ma być przedmiotem obrotu), przy czym energia elektryczna będzie sprzedawana po cenie wyższej od [...] % do [...] % niż średnia cena roczna. Ponadto CE Oltenia przewiduje wzrost średniej ceny energii elektrycznej o [...] % w 2026 r. w porównaniu z 2021 r.
- (100) Jak pokazano w tabeli 3, przewiduje się, że koszty operacyjne będą przewyższać przychody operacyjne do 2025 r. włącznie, głównie ze względu na zwiększone koszty uprawnień do emisji CO₂. Zmieniony plan restrukturyzacji został przygotowany w czerwcu 2021 r. przy założeniu, że średnia cena uprawnień do emisji CO₂ na rok 2021 wyniesie 44 EUR/tonę, a w 2026 r. osiągnie 63 EUR/tonę. Koszty uprawnień do emisji CO₂ na rok 2021 stanowią 37 % wszystkich kosztów operacyjnych CE Oltenia. Wartości te dla długoterminowej prognozy obejmującej pięć lat należy porównać ze średnią ceną uprawnień do emisji CO₂ w pięcioletnim okresie od 2017 do 2021 r., która wynosi 27,05 EUR/tonę.
- (101) 21 grudnia 2021 r. Rumunia przedstawiła analizę wrażliwości, która odzwierciedla wzrost cen energii elektrycznej w poprzednich miesiącach 2021 r. oraz dalszy wzrost kosztów uprawnień do emisji CO₂ przy zastosowaniu stawki 80 EUR/tonę jako średniej ceny uprawnień. Spowodowało to wzrost kosztów przestrzegania przepisów dotyczących unijnego systemu handlu emisjami do [...] EUR w latach 2021–2026 w porównaniu z [...] EUR w tym samym okresie w planie restrukturyzacji z czerwca 2021 r.
- (102) Według Rumunii, co potwierdza analiza wrażliwości, gwałtowny wzrost kosztów uprawnień do emisji CO₂ w ostatnich miesiącach 2021 r. zostanie częściowo zrekompensowany wzrostem kwoty pomocy, a przede wszystkim gwałtownym wzrostem cen energii elektrycznej, prowadzącym do wyższych dochodów. Rumunia podkreśliła, że 75 % całkowitych zakontraktowanych przychodów, które mają być wygenerowane w latach 2021–2025, opiera się na cenach zmiennych, co oznacza, że w przypadku dalszego wzrostu kosztów uprawnień do emisji CO₂ CE Oltenia będzie mogła podnieść cenę energii elektrycznej określoną w umowach. Tylko 25 % całkowitych przychodów z energii elektrycznej opiera się na umowach przewidujących stałą cenę. Większość umów wygaśnie najpóźniej w czerwcu 2022 r., tak aby po tym terminie CE Oltenia mogła jeszcze bardziej elastycznie kierować swoimi dostawami i dostosować się do zmienionych kosztów produkcji w okresie restrukturyzacji.
- (103) Znaczną część kosztów operacyjnych stanowią koszty osobowe, które zmniejszą się z [...] EUR w 2021 r. do [...] EUR w 2026 r. Ten stopniowy spadek kosztów pracowniczych jest zgodny ze zobowiązaniem CE Oltenia do zmniejszenia liczby pracowników o [...] % do końca 2026 r. Począwszy od 2026 r. całkowite roczne koszty operacyjne przedsiębiorstwa spadną ze względu na mniejszą liczbę uprawnień do zakupu emisji CO₂, ponieważ produkcja energii elektrycznej z paliw kopalnych zostanie zastąpiona instalacjami odnawialnymi i gazowymi, przy czym te ostatnie są mniej emisyjne niż węgiel brunatny (motyw 76).
- (104) Jak pokazano w tabeli 3, do 2025 r. przedsiębiorstwo będzie miało ujemny wskaźnik EBITDA (wynik finansowy przed odsetkami, opodatkowaniem, deprecjacją i amortyzacją), ale dodatni wynik netto (z wyjątkiem 2022 r.). Począwszy od 2026 roku, kiedy to spodziewane jest stopniowe wycofywanie mocy produkcyjnych w zakresie węgla brunatnego, CE Oltenia zacznie odnotowywać dodatni wynik EBITDA i dodatnie przepływy pieniężne. Zgodnie z analizą wrażliwości przedstawioną w grudniu 2021 r., wynik netto i EBITDA będą dodatnie od 2026 r.
- (105) Ponadto CE Oltenia spodziewa się, że pod koniec okresu restrukturyzacji w 2026 r. osiągnie zwrot z kapitału własnego (ROE) w granicach [...] % w latach 2025 i 2026, który jeszcze wzrośnie w okresie po restrukturyzacji, kiedy beneficjent nie będzie już ponosił ciężaru wysokich kosztów uprawnień do emisji CO₂. Zwroty te znacznie przewyższą koszt kapitału własnego CE Oltenia, który wynosi [...] % ⁽⁴⁹⁾. Stopa zwrotu z zaangażowanego kapitału osiągnie [...] % w 2026 r. Wskaźnik zadłużenia kapitału własnego i wskaźnik pokrycia odsetek EBITDA wyniesie odpowiednio [...] i [...] do 2026 r.
- (106) Ponadto władze rumuńskie przedstawiły prognozy według pesymistycznego scenariusza opartego na bardziej niekorzystnych założeniach: (i) obniżenie cen energii elektrycznej o 5 %; (ii) wzrost kosztów zakupu gazu o 5 %; oraz (iii) wzrost kosztów uprawnień do emisji CO₂ o 5 %. Prognozy te prowadzą do osiągnięcia dodatniego dochodu netto, zwrotu z kapitału własnego i EBITDA na koniec 2026 r. Wskaźnik długu do kapitału własnego wyniesie [...], a wskaźnik pokrycia odsetek EBITDA osiągnie [...].

⁽⁴⁹⁾ [...].

4.3.4. Środki mające na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji

- (107) Rumunia proponuje następujące środki ograniczające zakłócanie konkurencji przez CE Oltenia: (i) zamknięcie jednostek energetycznych i kopalni węgla brunatnego (motyw 70) i utworzenie „spółki zależnej ds. węgla brunatnego” (motyw 108); (ii) utworzenie spółek celowych dla nowych inwestycji (motywy 110–113); oraz (iii) wydzielenie elektrowni Krajowa (motywy 116–117).

Stopniowe wycofywanie się z energetyki opartej na węglu brunatnym

- (108) Plan restrukturyzacji zakłada stopniowe wycofywanie węgla brunatnego poprzez zamknięcie jednostek energetycznych opalanych węglem brunatnym oraz kopalni węgla brunatnego (zob. motywy 70–73). Rumunia zaproponowała jako środek ograniczający zakłócenia konkurencji zamknięcie jednostek opalanych węglem brunatnym, któremu towarzyszyłoby odpowiednie zamknięcie kopalni węgla brunatnego, ale jednocześnie przyznała, że, biorąc pod uwagę nowe założenia dotyczące cen uprawnień do emisji CO₂, żadna z istniejących jednostek eksploatowanych przez CE Oltenia nie jest rentowna.
- (109) W związku ze stopniowym wycofywaniem węgla brunatnego władze rumuńskie zobowiązały się do utworzenia odrębnej spółki zależnej od CE Oltenia („spółka zależna ds. węgla brunatnego”), która będzie obejmowała i obsługiwała istniejące jednostki energetyczne opalane węglem brunatnym oraz powiązane aktywa CE Oltenia, które nie są przeznaczone do przejścia na gaz lub źródła odnawialne. Księgowość spółki zależnej ds. węgla brunatnego zostanie wyraźnie oddzielona od księgowości CE Oltenia. Takie moce produkcyjne wygenerowane w wyniku opalania węglem brunatnym powinny z czasem maleć i ostatecznie zostać wycofane zgodnie z krajowym kalendarzem wycofywania węgla brunatnego. Władze rumuńskie zobowiązały się ponadto do rozpoczęcia procesu tworzenia spółki zależnej działającej w sektorze węgla brunatnego po zatwierdzeniu przez Komisję planu restrukturyzacji CE Oltenia i zakończenia go przed końcem okresu restrukturyzacji zgodnie z poniższym orientacyjnym harmonogramem: decyzja o rozpoczęciu wydzielenia węgla brunatnego do lutego lub marca 2023 r., przygotowanie projektu wydzielenia węgla brunatnego do marca lub kwietnia 2023 r., realizacja wydzielenia węgla brunatnego do września lub października 2023 r. W każdym razie władze rumuńskie zobowiązały się do utworzenia spółki zależnej ds. węgla brunatnego przed końcem okresu restrukturyzacji, tj. przed końcem 2026 r. Przy tworzeniu spółki zależnej ds. węgla brunatnego uwzględniona zostanie współzależność z innymi środkami przewidzianymi w planie restrukturyzacji, takimi jak operacje kapitałowe (podwyższenie/obniżenie kapitału zakładowego, wydzielenie elektrowni Krajowa II) lub utworzenie spółek celowych na potrzeby nowych inwestycji.

Spółki celowe na potrzeby nowych inwestycji

- (110) W ramach planu restrukturyzacji zostaną utworzone spółki celowe na potrzeby nowych dwóch projektów wytwarzania energii elektrycznej z gazu i ośmiu projektów wytwarzania energii elektrycznej z ogniw fotowoltaicznych, po jednej spółce celowej na każdy projekt. Rumunia twierdzi, że utworzenie spółek celowych wzmacnia konkurencję poprzez umożliwienie powstania nowych konkurentów.
- (111) Rumunia przeprowadziła konsultacje rynkowe (ich wiążącą fazę rozpoczęto w październiku 2021 r.) w celu znalezienia współinwestorów w spółki celowe na potrzeby nowych projektów (dotyczących wytwarzania energii elektrycznej z gazu i odnawialnych źródeł energii). W terminie do 6 grudnia 2021 r. wpłynęły trzy wiążące oferty, a mianowicie od przedsiębiorstw Tinmar Energy SA („Tinmar Energy”), OMV Petrom SA („OMV Petrom”) i Electrica. Po przeprowadzeniu oceny ofert wybrano Tinmar Energy i OMV Petrom, którym przyznano 9 z 10 projektów SPV. Nie otrzymano żadnej oferty dla elektrowni Işalnița z układem gazowo-parowym z turbiną gazową.
- (112) Tinmar Energy to mający siedzibę w Rumunii prywatny dostawca energii elektrycznej, gazu ziemnego i produktów naftowych. Posiada 13 parków fotowoltaicznych o mocy zainstalowanej 75 MW i planuje dalszy rozwój swojego portfela. OMV Petrom to zintegrowane przedsiębiorstwo z branży naftowej, gazowej i chemicznej, które wchodzi w skład austriackiej grupy OMV i jest jednym z największych przedsiębiorstw w Rumunii, prowadzącym działalność międzynarodową. Posiada i eksploatuje 860 MW mocy w elektrowniach cieplnych i planuje zainwestować w 1 GW mocy w energetyce odnawialnej.
- (113) Przedsiębiorstwo OMV Petrom zostało wybrane jako zwycięski oferent w przypadku 4 projektów fotowoltaicznych (Işalnița, Tismana Rosia Rovinari, Tismana 1 TPP Rovinari i Rovinari Est) i wniesie 50 % wkładu do kapitału podstawowego każdej z odpowiednich spółek celowych, natomiast pozostałe 50 % wkładu pokryje spółka CE Oltenia. Przedsiębiorstwo Tinmar Energy SA zostało wybrane do realizacji 1 projektu związanego z gazem ziemnym (Turceni CCGT) i 4 projektów fotowoltaicznych (Rovinari, SE Turceni, Pinoasa SE Rovinari i Bohorelu SE Rovinari), a jego udział w kapitale podstawowym odpowiednich spółek celowych wyniesie 55 % (pozostałe 45 % pokryje CE Oltenia).
- (114) Łączna kwota wkładu inwestorów w kapitał podstawowy 9 spółek celowych wynosi około [...] EUR. Udział inwestorów w kapitale podstawowym spółek celowych będzie się wahał w granicach 50–55 %. Wraz z łącznymi wydatkami kapitałowymi, które mają być sfinansowane przez inwestorów w wysokości [...] EUR, łączny wkład kapitałowy inwestorów w 9 spółek celowych wyniesie [...] EUR.

- (115) Nie otrzymano żadnej oferty na elektrownię Işalnița z układem gazowo-parowym z turbiną gazową, głównie z powodu niepewności co do potencjalnego finansowania z funduszu modernizacyjnego, ale kilku oferentów wyraziło duże zainteresowanie i Rumunia zasygnalizowała, że proces przetargowy na ten projekt zostanie wznowiony. Rumunia oczekuje, że projekt uzyska wsparcie finansowe w ramach funduszu modernizacyjnego i planuje wznowić procedurę przetargową. Całkowity koszt inwestycji wynosi [...] EUR, z czego finansowanie z funduszu modernizacyjnego ma wynieść 50 % całkowitego kosztu ([...] EUR), z zastrzeżeniem złożenia przez Rumunię odpowiedniego wniosku inwestycyjnego (wniosków inwestycyjnych) oraz późniejszego potwierdzenia przez komitet inwestycyjny funduszu modernizacyjnego. Jeżeli do projektu Işalnița z układem gazowo-parowym z turbiną gazową wniesie wkład inwestor prywatny, oczekuje się, że przyniesie to w przybliżeniu dodatkowy wkład w wysokości [...] EUR w kapitał podstawowy odpowiedniej spółki celowej oraz dodatkowe [...] EUR wydatków inwestycyjnych inwestora. Pozostała część zostanie sfinansowana z kredytu bankowego. W przypadku braku zainteresowania ze strony podmiotów prywatnych pozostała kwota zostanie pokryta przez CE Oltenia i sfinansowana z kredytu bankowego. Biorąc pod uwagę, że nie ma pewności, czy którykolwiek z oferentów zostanie wybrany i wniesie wkład do tego projektu, Rumunia proponuje jako wkład własny inwestorów jedynie wkład do 9 spółek celowych w wysokości [...] EUR

Wydzielenie elektrowni Krajowa

- (116) W ramach planu restrukturyzacji grupa energetyczna zajmująca się kogeneracją S.E. Krajowa II (dostarczająca ciepło do miasta Krajowa) zostałaaby wydzielona i przekazana gminie Krajowa. CE Oltenia jest jedynym podmiotem gospodarczym dostarczającym energię cieplną w gminie Krajowa w kraju Dolj. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy CE Oltenia zatwierdziło (częściowe) wydzielenie elektrowni Krajowa II w sierpniu 2021 r., a realizacja transakcji przebiega zgodnie z jasnym harmonogramem, z terminem zakończenia w połowie maja 2022 r. W każdym razie wydzielenie mogłoby zostać przeprowadzone nie później niż w czerwcu 2022 r.
- (117) Rumunia twierdzi, że outsourcing elektrowni Krajowa II powinien zostać uznany za środek ograniczający zakłócenia konkurencji, ponieważ dzięki niemu powstanie realny konkurent na rynku energii elektrycznej o mocy 120 MW.

Środki behawioralne

- (118) Rumunia zobowiązała się również, że beneficjent powstrzyma się od: (i) nabywania udziałów w jakimkolwiek przedsiębiorstwie w okresie restrukturyzacji, z wyjątkiem przypadków, gdy jest to niezbędne do zapewnienia długoterminowej rentowności przedsiębiorstwa i z zastrzeżeniem zgody Komisji; oraz (ii) reklamowania pomocy państwa jako przewagi konkurencyjnej przy wprowadzaniu na rynek swoich produktów i usług.

5. Ocena środków pomocy

- (119) Komisja oceni najpierw, czy środki, które mają być przekazane na finansowanie planu restrukturyzacji CE Oltenia, jak określono w motywie 27, stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, a jeśli tak, to czy taka pomoc jest zgodna z prawem i z rynkiem wewnętrznym.

5.1. Istnienie pomocy państwa

- (120) Zgodnie z art. 107 ust. 1 TFUE „[z] zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w traktatach, wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiejkolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi”.
- (121) Aby dany środek mógł zostać uznany za pomoc w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, musi dojść do łącznego spełnienia następujących warunków: (i) środek można przypisać państwu i musi on być finansowany z zasobów państwowych; (ii) musi przynosić korzyść beneficjentowi środka; (iii) korzyść ta musi być selektywna; oraz (iv) środek musi zakłócać konkurencję lub grozić jej zakłóceniem i wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

5.1.1. Zasoby państwowe i możliwość przypisania ich państwu

- (122) Zgodnie z motywem 31 decyzji w sprawie pomocy na ratowanie, pożyczka w wysokości 251 mln EUR na rzecz CE Oltenia miała zostać udzielona przez Ministerstwo Finansów Publicznych ze środków zdeponowanych na jego rachunku walutowym, otwartym w Narodowym Banku Rumunii w ramach wdrożenia nadzwyczajnego rozporządzenia rządu rumuńskiego. Dlatego też pożyczkę na ratowanie można było przypisać państwu i wiązała się ona z wykorzystaniem zasobów państwowych. W ramach pomocy na restrukturyzację pożyczka na ratowanie zostanie przekształcona w dotację, która zostanie udzielona przez państwo i pokryta z budżetu państwa.

- (123) Jak określono w (projekcie) rozporządzenia nadzwyczajnego w sprawie ustanowienia ram prawnych udzielenia pomocy państwa na restrukturyzację CE Oltenia S.A., finansowanie dotacji, podwyższenia kapitału (motyw 30) i pożyczek zostanie zapewnione przez Ministerstwo Finansów Publicznych lub Ministerstwo Energii i będzie pochodzić z budżetu państwa, natomiast gwarancja państwa na pożyczki z Export-Import Bank of Romania EXIMBANK – S.A. (motyw 29) zostanie również udzielona przez Ministerstwo Finansów Publicznych w imieniu i na rachunek państwa. Dotacja z kwietnia 2021 r. w wysokości 241 mln EUR, która została już przekazana, również obejmowała środki z budżetu państwa i została przyznana na mocy nadzwyczajnego rozporządzenia rządu nr 21/2021 z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami.
- (124) Jeśli chodzi o dotację z funduszu modernizacyjnego (motyw 27), obejmuje ona zasoby państwowe, ponieważ budżet funduszu modernizacyjnego jest częściowo tworzony z dodatkowych świadczeń zapewnianych przez wybrane państwa członkowskie, w tym Rumunię (motyw 80). Ponadto dotacja ta może być udzielona tylko pod warunkiem przedstawienia przez Rumunię odpowiednich propozycji inwestycyjnych i ich potwierdzenia przez Europejski Bank Inwestycyjny lub komitet inwestycyjny funduszu modernizacyjnego (motywy 90). W tym zakresie władze rumuńskie mają swobodę decydowania o wyborze wniosków inwestycyjnych, które zostaną przedłożone funduszowi, a środki funduszu modernizacyjnego, po ich przekazaniu, pozostają pod kontrolą Rumunii. W świetle powyższego finansowanie z funduszu modernizacyjnego obejmuje zasoby państwowe, których wykorzystanie można przypisać państwu.
- (125) Komisja stwierdza zatem, że środki określone w motywie 27 obejmują zasoby państwowe, a decyzję o ich przyznaniu można przypisać państwu.

5.1.2. Korzyść

- (126) Komisja zauważa, że Rumunia powiadomiła, że środki te stanowią pomoc państwa. Powiadomienie to nie zwalnia Komisji z obowiązku samodzielnego zbadania, czy środki te stanowią pomoc państwa, a w szczególności, czy przekazują korzyść beneficjentowi, ponieważ operator rynku posiadający udziały w sytuacji jak najbardziej zbliżonej do sytuacji Rumunii nie podjąłby podobnej decyzji i nie przyznałby tych samych środków na tych samych warunkach, pomijając wszelkie korzyści oczekiwane w jego sytuacji jako organu publicznego⁽⁵⁰⁾.
- (127) Komisja musi zbadać, czy środki kwalifikują się jako pomoc, ponieważ przynoszą beneficjentowi korzyść gospodarczą⁽⁵¹⁾. Istnienie takiej korzyści można wywnioskować na podstawie faktu, że beneficjent nie może uzyskać wystarczającego kapitału lub pozyskać finansowania dłużnego (motyw 92) na warunkach rynkowych bez wsparcia publicznego.
- (128) Środki pomogą CE Oltenia sfinansować dalszą działalność i wdrożyć plan restrukturyzacji, zapewniając dostęp do finansowania, którego CE Oltenia, ze względu na swoją szczególną sytuację i obecne okoliczności, nie było w stanie uzyskać na rynku. W szczególności dużą część pomocy na restrukturyzację stanowią nieoprocentowane dotacje bezpośrednie udzielane przez państwo, które nie byłyby dostępne na rynku. Chociaż CE Oltenia zdołało pozyskać pewne środki finansowe na rynku w postaci wkładu inwestorów na rzecz spółek celowych (motyw 90) i kredytów bankowych (motyw 92), bez finansowania publicznego nie byłyby one wystarczające do przeprowadzenia niezbędnego przejścia na gaz i odnawialne źródła energii, koniecznego do zapewnienia długoterminowej rentowności beneficjenta. W związku z tym wątpliwe jest, czy beneficjent byłby w stanie pozyskać takie samo finansowanie na warunkach rynkowych bez finansowania publicznego spółek celowych na potrzeby nowych inwestycji.
- (129) Podobnie chociaż Rumunia zapewni finansowanie CE Oltenia w formie podwyższenia kapitału i gwarancji, których mógłby również udzielić inny udziałowiec znajdujący się w takiej samej sytuacji, są one połączone w ramach w jednej interwencji z instrumentami o charakterze dotacji, które nie są dostępne na rynkach finansowych, określonymi w (projekcie) rozporządzenia w trybie pilnym w sprawie ustanowienia ram prawnych dotyczących przyznania pomocy państwa na restrukturyzację CE Oltenia S.A., a także z możliwą dotacją z funduszu modernizacyjnego oraz z przedłużeniem terminu spłaty pożyczki pomocowej na ratowanie przedsiębiorstwa.

⁽⁵⁰⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 20 września 2017 r., Komisja/Frucona Košice, C-300/16 P, ECLI:EU:C:2017:706, pkt 59; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 5 czerwca 2012 r., Komisja/EDF, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, pkt 78, 79 i 103.

⁽⁵¹⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 11 lipca 1996 r., SFEI i in., C-39/94 ECLI:EU:C:1996:285, pkt 60; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 29 kwietnia 1999 r., Hiszpania/Komisja, C-342/96, ECLI:EU:C:1999:210, pkt 41.

- (130) Chociaż połączenie instrumentów zasadniczo zapewnia wynagrodzenie i potencjalne korzyści z udziału państwa, straty oczekiwane na początku okresu restrukturyzacji powodują, że łączne zyski są niewystarczające, aby uznać je za zgodne z zasadami rynkowymi. Zgłoszone środki stanowią część jednej interwencji państwa: Po pierwsze, podwyższenie kapitału podstawowego, gwarancje i dotacje udzielane przez państwo są przewidziane łącznie w jednym akcie prawnym, który ma zostać przyjęty w tym samym czasie, chociaż ich realizacja może nastąpić w różnych okresach i być rozłożona w czasie. Po drugie, zwrotu z udziałów lub gwarancji nie można analizować w oderwaniu od nieoprocentowanej i bezzwrotnej dotacji, co powoduje, że rozpatrywane oddzielnie poszczególne wynagrodzenia, których Rumunia mogłaby oczekiwać z tytułu gwarancji i podwyższenia kapitału, w żaden sposób nie mogą spełnić kryteriów zgodności z rynkiem. Ponadto finansowania publicznego nie można przypisać zachowaniu udziałowca zgodnemu z zasadami rynkowymi, ponieważ pojedyncza interwencja opiera się na szeregu przesłanek, które nie są istotne dla prywatnego inwestora – jak opisano w (projekcie) rozporządzenia w trybie pilnym w sprawie ustanowienia ram prawnych dotyczących przyznania pomocy państwa na restrukturyzację CE Oltenia S.A. – a nie na wcześniejszych ocenach, zgodnie z którymi państwo miałyby uzyskać wystarczający zwrot. Powody wymienione przez Rumunię w projekcie rozporządzenia obejmują na przykład fakt, że CE Oltenia jest największym podmiotem gospodarczym w regionie Oltenia, w związku z czym przerwanie jej działalności mogłoby spowodować wzrost bezrobocia i pogorszenie warunków życia społeczności lokalnych lub wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia poważnych zakłóceń w funkcjonowaniu krajowego systemu energetycznego, jak również pojawienie się poważnych problemów społecznych w społecznościach regionu Oltenia, jeśli CE Oltenia nie otrzyma niezbędnego finansowania na potrzeby restrukturyzacji jej działalności.
- (131) Komisja stwierdza zatem, że środki te przynoszą CE Oltenia korzyść gospodarczą w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

5.1.3. *Selektywność*

- (132) Przyznane środki będą działały wyłącznie na korzyść CE Oltenia. Jak stwierdził Trybunał Sprawiedliwości⁽⁵²⁾, w przypadku pomocy indywidualnej ustalenie istnienia korzyści gospodarczej pozwala w zasadzie domniemywać selektywność danego środka. Dzieje się tak niezależnie od tego, czy na właściwych rynkach istnieją podmioty gospodarcze, które znajdują się w porównywalnej sytuacji. Choć Rumunia może nadal udzielić pomocy państwa innym operatorom na rynku energetycznym konkurującym z CE Oltenia, zgłoszone środki nie są częścią szerszego środka ogólnej polityki gospodarczej, polegającego na udzielaniu takiego doraźnego wsparcia wszystkim przedsiębiorstwom znajdującym się w porównywalnej sytuacji prawnej i faktycznej zgodnie z celem środków, działającym w sektorze energetycznym lub w innych sektorach gospodarki – dostęp do tych środków ma wyłącznie CE Oltenia.
- (133) Komisja stwierdza zatem, że środki są selektywne w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

5.1.4. *Zakłócenie konkurencji oraz wpływ na wymianę handlową*

- (134) Jeżeli pomoc przyznana przez państwo członkowskie wzmacnia pozycję niektórych przedsiębiorstw w stosunku do pozycji zajmowanej przez inne konkurencyjne przedsiębiorstwa w ramach wewnątrzunijnej wymiany handlowej, należy uznać, że ma ona wpływ na tę wymianę. Wystarczy, że beneficjent pomocy konkuruje z innymi przedsiębiorstwami na rynkach otwartych na konkurencję. W tym względzie okoliczność, że dany sektor gospodarki został zliberalizowany na szczeblu Unii, stanowi element, który może oznaczać faktyczny lub potencjalny wpływ pomocy na konkurencję i na wymianę handlową między państwami członkowskimi. CE Oltenia dostarcza energię elektryczną – i na mniejszą skalę ciepło – konsumentom w Rumunii, a Rumunia posiada połączenia międzysystemowe służące do przesyłu energii elektrycznej z krajami sąsiadującymi. Unijny rynek energii elektrycznej jest otwarty na konkurencję i na świadczenie usług na rzecz podmiotów w innych państwach członkowskich.
- (135) W związku z tym środki mogą zakłócać konkurencję lub grozić jej zakłóceniem i wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

5.1.5. *Wniosek dotyczący istnienia pomocy państwa*

- (136) Uwzględniając powyższe wnioski, Komisja stwierdza, że środki stanowią pomoc państwa na rzecz CE Oltenia w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

⁽⁵²⁾ Wyrok Trybunału z dnia 4 czerwca 2015 r., Komisja/MOL, C-15/14 P, ECLI:EU:C:2015:362, pkt 60.

5.2. Zgodność środków z prawem

- (137) Chociaż pożyczkę na ratowanie przedsiębiorstwa, która w celu dalszego wsparcia restrukturyzacji zostanie teraz przekształcona w dotację, udzielono zgodnie z prawem, Rumunia przekazała Komisji plan restrukturyzacji CE Oltenia ponad sześć miesięcy po wydaniu decyzji w sprawie pomocy na ratowanie (motyw 32) 24 lutego 2020 r.
- (138) Ponadto w marcu 2021 r. Rumunia przekazała CE Oltenia dotację w wysokości 241 mln EUR na częściowe pokrycie kosztów uprawnień do emisji CO₂ dla CE Oltenia za 2020 r., gdy trwało formalne postępowanie wyjaśniające w sprawie pomocy na restrukturyzację na rzecz CE Oltenia. Dotacja stanowi część środków, a mianowicie: dotacji w kwocie 1 090 mln EUR na częściowe pokrycie kosztu uprawnień do emisji CO₂ w latach 2021–2026 (motyw 28).
- (139) W związku z tym Rumunia nie przestrzegała obowiązku stosowania okresu zawieszenia określonego w art. 108 ust. 3 TFUE, a zatem pomoc na restrukturyzację na rzecz CE Oltenia stanowi częściowo niezgodną z prawem pomoc państwa.

5.3. Zgodność pomocy z rynkiem wewnętrznym

- (140) Art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE stanowi, że pomoc przeznaczoną na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych można uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym, jeżeli nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem.
- (141) Tak więc, aby pomoc państwa mogła zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, musi spełniać dwa warunki: (i) musi być przeznaczona na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych; oraz (ii) nie może zmieniać warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem. Powyższe dwa warunki są bez uszczerbku dla faktu, że decyzje przyjęte przez Komisję na tej podstawie muszą zapewniać zgodność z prawem Unii⁽³³⁾. W ramach pierwszego warunku Komisja bada, czy pomoc ma ułatwiać rozwój niektórych rodzajów działalności gospodarczej. W ramach drugiego warunku Komisja rozważa stosunek pozytywnych skutków proponowanej pomocy do negatywnych skutków, jakie pomoc może mieć dla rynku wewnętrznego⁽³⁴⁾.
- (142) Ze zgłoszenia i informacji zgromadzonych w trakcie formalnego postępowania wyjaśniającego w sprawie pomocy na restrukturyzację nie wynika, aby pomoc na restrukturyzację lub warunki z nią związane, ani działalność gospodarcza polegająca na wytwarzaniu energii elektrycznej, którą ułatwia pomoc, mogły wiązać się z naruszeniem odpowiedniego przepisu prawa Unii. W szczególności Komisja nie przesłała Rumunii uzasadnionej opinii w sprawie możliwego naruszenia prawa Unii ani nie wszczęła formalnego postępowania w tym zakresie, które miałyby związek z przedmiotową sprawą. Komisja nie otrzymała również żadnych istotnych skarg.
- (143) Komisja otrzymała informacje od osób trzecich (motywy 49–58) sugerujące, że pomoc państwa, związane z nią warunki lub działalność gospodarcza ułatwiona dzięki pomocy mogą być sprzeczne z prawem Unii. Osoby trzecie wskazały w szczególności, że w ostatnich latach CE Oltenia nie przestrzegała dopuszczalnych wartości emisji (dotyczących NO_x, SO₂, cząstek stałych itp.).
- (144) Komisja stwierdza, że zgodność z obowiązującymi normami emisji, do której odnoszą się osoby trzecie, jest możliwa do oddzielenia od pomocy i związanych z nią warunków lub rozwoju działalności polegającej na wytwarzaniu energii elektrycznej, którą pomoc wspiera, ani nie jest z nimi nierozdzielnie związana. Odpowiednie technologie kontroli i redukcji zanieczyszczeń eliminują korelację między emisjami NO_x, SO₂, cząstek stałych lub innych szkodliwych zanieczyszczeń, a wytwarzaniem energii elektrycznej. Dlatego też Komisja uważa, że pomoc na restrukturyzację nie wspiera działania sprzecznego z prawem Unii i nie jest nierozdzielnie związana z jakimkolwiek możliwym naruszeniem innych przepisów prawa Unii. Ponadto plan restrukturyzacji obejmuje inwestycje mające na celu poprawę efektywności środowiskowej instalacji w zakresie ograniczania szkodliwych zanieczyszczeń (motyw 77). Z dostępnych informacji nie wynika, aby CE Oltenia naruszyła swoje obowiązki w zakresie emisji NO_x, SO₂, cząstek stałych lub innych szkodliwych zanieczyszczeń bądź inne przepisy dotyczące ochrony środowiska.

⁽³³⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 22 września 2020 r., Austria/Komisja, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, pkt 18–20.

⁽³⁴⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 22 września 2020 r., Austria/Komisja, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, pkt 19.

- (145) Komisja dodatkowo przeanalizowała argument, jakoby pomoc na restrukturyzację udzielona CE Oltenia na pokrycie kosztów uprawnień do emisji CO₂ byłaby sprzeczna z zasadą „zanieczyszczający płaci” zapisaną w art. 191 ust. 2 TFUE oraz w dyrektywie 2003/87/WE, która wymaga od operatorów płacenia za swoje emisje CO₂ (motyw 57). Zasadę „zanieczyszczający płaci” określono w art. 191 ust. 2 TFUE, zgodnie z którym polityka Unii w dziedzinie środowiska opiera się między innymi na zasadzie, że płacić powinien zanieczyszczający.
- (146) W preambule dyrektywy 2003/87/WE odwołano się do art. 175 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (obecny art. 192 ust. 1 TFUE), w którym określono procedurę stosowaną przez Radę przy podejmowaniu decyzji o działaniu służącym osiągnięciu celów określonych w art. 174 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (obecny art. 191 TFUE), które ma być podjęte przez Unię, obejmujące, obok zasady „zanieczyszczający płaci”, uwzględnienie różnorodności sytuacji w różnych regionach Unii oraz inne zasady.
- (147) Argument osób trzecich można by zinterpretować jako sugerujący, że dyrektywa 2003/87/WE w sposób dorozumiany wdraża zasadę „zanieczyszczający płaci”, uznając, że CO₂ jest zanieczyszczeniem powietrza, ponieważ jego stężenie powoduje problemy środowiskowe, a emitenci CO₂ objęci zakresem dyrektywy powinni koniecznie ponieść koszty związane z uprawnieniami do emisji CO₂.
- (148) Argument ten opiera się na założeniu, że dyrektywa 2003/87/WE w sposób dorozumiany wdraża zasadę „zanieczyszczający płaci” oraz że wdrożenie to powinno nastąpić bez uwzględnienia sytuacji regionalnych, do których odniesiono się również w art. 174 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (w obecnym art. 191 TFUE). Nawet gdyby założenie to było słuszne, należy zauważyć, że zasada „zanieczyszczający płaci” nie jest zasadą absolutną i bezwarunkową, która przeważa nad wszystkimi innymi względami. Należy ją zrównoważyć z pozostałymi celami dyrektywy 2003/87/WE, która jest przede wszystkim ukierunkowana na osiągnięcie celu środowiskowego polegającego na obniżeniu emisji w sektorach objętych dyrektywą do poziomu poniżej wcześniej ustalonego pułapu. Komisja zauważa, że w przedmiotowej sprawie przyspieszone i pewne zamknięcie elektrowni opalanych węglem brunatnym oraz ich częściowe zastąpienie gazem ziemnym i fotowoltaicznymi źródłami energii pozwala osiągnąć redukcję emisji, co jest istotne dla osiągnięcia celu środowiskowego systemu handlu emisjami. Komisja zauważa ponadto, że nawet w przypadku przedsiębiorstw, które nie znajdują się w trudnej sytuacji, istnieją możliwości wsparcia, które zmniejszają sygnał cenowy dotyczący emisji dwutlenku węgla, ale skutkują redukcją emisji i innymi korzyściami dla środowiska, takimi jak wsparcie dotyczące nowych technologii. Komisja zauważa również, że chociaż część uprawnień, których CE Oltenia potrzebuje, zostanie sfinansowana przez państwo, przedsiębiorstwo nadal będzie płacić za część swoich uprawnień, a zatem nadal będzie mieć do czynienia z sygnałem cenowym dotyczącym emisji dwutlenku węgla, ponieważ dzięki redukcji emisji nadal będzie mogło ograniczać koszty emisji dwutlenku węgla. Gdy tylko beneficjent odzyska rentowność, ponownie zacznie ponosić pełne koszty emisji dwutlenku węgla. W związku z tym Komisja nie uważa, aby pomoc na restrukturyzację na rzecz CE Oltenia – która obejmuje również tymczasowe i częściowe finansowanie uprawnień do emisji CO₂, zgodnie z wytycznymi R&R – naruszała dyrektywę 2003/87/WE.
- (149) Jeżeli chodzi o pogląd przedstawiony przez osoby trzecie, że pomoc państwa nie może pokrywać kosztów przestrzegania norm emisji, Komisja zauważa, że odpowiednimi ramami oceny zgodności zgłoszonej pomocy na restrukturyzację na rzecz CE Oltenia jest ocena na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE przy zastosowaniu wytycznych R&R, a nie wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią, do których odwołują się osoby trzecie (motyw 50). Te drugie wytyczne nie mają zastosowania do zgłoszonej pomocy na restrukturyzację, biorąc pod uwagę sytuację CE Oltenia jako przedsiębiorstwa znajdującego się w trudnej sytuacji oraz uwzględniając fakt, że pomoc na restrukturyzację nie jest pomocą na ochronę środowiska ani na cele związane z energią, która podlega temu samemu zestawowi warunków zgodności⁽⁵⁵⁾. O ile w przypadku pomocy na ochronę środowiska pomoc państwa na spełnienie wiążących norm prawnych nie miałaby efektu zachęty (ponieważ operatorzy są wystarczająco zmotywowani do przestrzegania takich wiążących przepisów), o tyle pomoc taka może być konieczna w przypadku restrukturyzacji przedsiębiorstwa, które bez takiej pomocy nie byłoby w stanie pokryć swoich kosztów w okresie niezbędnym do przeprowadzenia tej restrukturyzacji.
- (150) Zgodnie z wytycznymi R&R pomoc na ratowanie lub restrukturyzację można wykorzystać na pokrycie różnych rodzajów kosztów, takich jak koszty operacyjne lub koszty przestrzegania zobowiązań dotyczących kwestii społecznych lub zobowiązań w zakresie ochrony środowiska, w tym koszty zakupu uprawnień do emisji CO₂, jak miało to miejsce w przypadku pomocy na ratowanie, którą CE Oltenia otrzymała zgodnie z prawem. W praktyce zgodna ze

⁽⁵⁵⁾ Komunikat Komisji – Wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią w latach 2014–2020, pkt 16, zgodnie z pomocą na ochronę środowiska i cele związane z energią nie może być przyznawana przedsiębiorstwom znajdującym się w trudnej sytuacji, zdefiniowanym do celów tych wytycznych w mających zastosowanie wytycznych w sprawie pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację zagrożonych przedsiębiorstw.

rynkiem wewnętrznym pomoc na ratowanie lub restrukturyzację przeznaczona na cele inne niż pokrycie kosztów operacyjnych związanych z emisjami CO₂ skutkowałaby uwolnieniem środków, które przedsiębiorstwo mogłoby wykorzystać na opłacenie związanych z tym uprawnień do emisji CO₂, co w efekcie wywołałoby taki sam skutek, jak pomoc przeznaczona na pokrycie takich kosztów.

- (151) Ponadto pomoc na restrukturyzację przyczyni się do przedstawienia się na paliwa mniej zanieczyszczające środowisko i nie stworzy sytuacji, w której CE Oltenia nie miałyby wystarczającej motywacji do przestrzegania przepisów w zakresie ochrony środowiska. Bez pakietu pomocy, w tym jego elementu obejmującego przestrzeganie przepisów w zakresie ochrony środowiska, CE Oltenia szybko opuści rynek w sposób, który doprowadzi do sytuacji, w której rozwój wytwarzania energii elektrycznej w regionie, w którym zlokalizowane jest przedsiębiorstwo CE Oltenia, nie będzie odpowiednio zabezpieczony. Dlatego też, biorąc pod uwagę tymczasowy charakter, plan zmniejszenia emisji CO₂ oraz sytuację regionalną, do której odnosi się również art. 191 TFUE, przedmiotowa pomoc na restrukturyzację nie narusza art. 191 TFUE w odniesieniu do zasady „zanieczyszczający płaci”.
- (152) Rumunia uważa również, że pomoc na restrukturyzację można uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym zgodnie z wytycznymi R&R.
- (153) Mając na uwadze charakter i cele przedmiotowej pomocy państwa oraz argumenty władz rumuńskich, Komisja oceni, czy planowana pomoc na restrukturyzację jest zgodna z odpowiednimi przepisami określonymi w wytycznych R&R. W wytycznych R&R Komisja określiła warunki, na jakich pomoc państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji można uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE.
- (154) Komisja – badając, czy pomoc na restrukturyzację ma negatywny wpływ na warunki wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem – przeprowadza test bilansujący zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE oraz wytycznymi R&R. Jeżeli beneficjent kwalifikuje się do otrzymania pomocy na restrukturyzację, Komisja porównuje w ramach tego testu pozytywne skutki pomocy z negatywnymi skutkami dla konkurencji i wymiany handlowej między państwami członkowskimi spowodowanymi wpływem pomocy państwa. Podczas tej oceny Komisja bierze pod uwagę potrzebę interwencji państwa, stosowność, proporcjonalność i przejrzystość pomocy, zasadę „pierwszy i ostatni raz” oraz środki mające na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji określone w wytycznych R&R.

Kwalifikowalność: przedsiębiorstwo znajdujące się w trudnej sytuacji

- (155) Aby móc skorzystać z pomocy na restrukturyzację, beneficjent musi kwalifikować się jako przedsiębiorstwo znajdujące się w trudnej sytuacji w rozumieniu sekcji 2.2 wytycznych R&R. W szczególności w pkt 20 wytycznych R&R wyjaśniono, że przedsiębiorstwo uznaje się za znajdujące się w trudnej sytuacji, jeżeli bez interwencji państwa prawie na pewno będzie skazane na zniknięcie z rynku w perspektywie krótko- lub średnioterminowej. Będzie to miało miejsce, gdy wystąpi co najmniej jedna z okoliczności opisanych w pkt 20 lit. a)–d) wytycznych R&R.
- (156) Jak wyjaśniono w decyzji o wszczęciu postępowania ⁽⁵⁶⁾ i decyzji w sprawie pomocy na ratowanie ⁽⁵⁷⁾, od 31 grudnia 2019 r. CE Oltenia spełnia kryteria objęcia zbiorowym postępowaniem upadłościowym na wniosek wierzycieli zgodnie z prawem krajowym, ponieważ co najmniej od 31 grudnia 2019 r. 46 dostawców CE Oltenia mogło złożyć wniosek o wszczęcie postępowania upadłościowego. Jak określono w motywie 22, CE Oltenia nie ma zdolności do spłaty udzielonej pożyczki na ratowanie przedsiębiorstwa wraz z odsetkami i w przypadku braku zgłoszenia planu restrukturyzacji zostałaby automatycznie postawiona w stan likwidacji. Wynika z tego, że CE Oltenia spełnia określone w prawie krajowym kryteria objęcia jej zbiorowym postępowaniem upadłościowym na wniosek wierzycieli i od 2019 r. kwalifikuje się jako przedsiębiorstwo znajdujące się w trudnej sytuacji zgodnie z pkt 20 lit. c) wytycznych R&R.
- (157) Zgodnie z pkt 21 wytycznych R&R nowo utworzone przedsiębiorstwo nie kwalifikuje się do uzyskania pomocy na restrukturyzację. W tym przypadku beneficjent, a mianowicie CE Oltenia, nie jest nowo utworzonym przedsiębiorstwem w rozumieniu wytycznych R&R, ponieważ został utworzony w 2011 r. (zob. motyw 7), a więc ponad trzy lata temu.

⁽⁵⁶⁾ Motyw 40 decyzji o wszczęciu postępowania.

⁽⁵⁷⁾ Motywy 17 i 33 decyzji w sprawie pomocy na ratowanie.

- (158) Zgodnie z pkt 22 wytycznych R&R spółka należąca do większej grupy kapitałowej lub przejęta przez większą grupę kapitałową w normalnych warunkach nie kwalifikuje się do otrzymania pomocy na restrukturyzację, chyba że można wykazać, że trudności spółki mają charakter wewnętrzny i nie są wynikiem arbitralnej alokacji kosztów w ramach grupy oraz że te trudności są zbyt poważne, aby mogły zostać przewyżnione przez samą grupę.
- (159) Trudności CE Oltenia wynikają głównie z jej własnego modelu biznesowego i paliwa wykorzystywanego do wytwarzania energii elektrycznej w warunkach konkurencji na rumuńskim rynku energii elektrycznej (motywy 23–26). CE Oltenia nie należy do większej grupy kapitałowej, a państwo sprawuje nad nią wyłączną kontrolę za pośrednictwem Ministerstwa Energii (motyw 7), jest więc przedsiębiorstwem publicznym, nad którym państwo sprawuje wyłączną kontrolę na podstawie prawa własności i wkładu finansowego⁽⁵⁸⁾. Ponieważ państwo sprawuje wyłączną kontrolę, w przedmiotowej sprawie jakiegokolwiek wsparcie finansowe państwa na rzecz CE Oltenia w celu udzielenia jej pomocy w trudnej sytuacji kwalifikowałoby się jako pomoc, chyba że zostałoby udzielone na warunkach rynkowych. Dlatego też, choć trudności CE Oltenia mają charakter wewnętrzny, nie ulega wątpliwości, że nie są one wynikiem arbitralnej alokacji kosztów w ramach grupy oraz że są zbyt poważne, aby mogły zostać przewyżnione przez samą grupę.
- (160) W związku z powyższym Komisja stwierdza, że CE Oltenia jest przedsiębiorstwem znajdującym się w trudnej sytuacji, które kwalifikuje się do otrzymania pomocy na restrukturyzację.

5.3.1. *Pomoc ułatwia rozwój niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych*

- (161) Zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE pomoc państwa, aby mogła zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym, musi ułatwiać rozwój niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych.
- (162) W tym względzie, aby wykazać, że pomoc na restrukturyzację ma na celu ułatwianie rozwoju takich działań lub regionów, państwo członkowskie przyznające taką pomoc musi wykazać, że pomoc ma na celu zapobieganie trudnościom społecznym lub zaradzenie niedoskonałości rynku. W szczególnym kontekście pomocy na restrukturyzację Komisja zauważa, że – jak stwierdzono w pkt 43 wytycznych R&R – w rzeczywistości opuszczanie rynku ma znaczenie dla szerszego procesu wzrostu produktywności, a zatem samo zapobieżenie opuszczeniu rynku przez przedsiębiorstwo nie stanowi wystarczającego uzasadnienia pomocy państwa. Wręcz przeciwnie, pomoc na ratowanie i restrukturyzację należy do najbardziej zakłócających rodzajów pomocy państwa, ponieważ zakłóca proces opuszczania rynku. Jednak w pewnych sytuacjach restrukturyzacja przedsiębiorstwa znajdującego się w trudnej sytuacji może przyczynić się do rozwoju działań gospodarczych lub regionów gospodarczych, także poza samą działalnością prowadzoną przez beneficjenta. Dzieje się tak, gdy w przypadku braku takiej pomocy upadek beneficjenta prowadziłby do sytuacji obejmujących niedoskonałość rynku lub trudności społeczne, hamując rozwój działań gospodarczych lub regionów gospodarczych, które zostałyby dotknięte takimi sytuacjami. Niewyczerpujący wykaz takich sytuacji przedstawiono w pkt 44 wytycznych R&R.
- (163) Takie sytuacje mają miejsce między innymi wtedy, gdy beneficjent, którego upadkowi pomoc ma za zadanie zapobiec, ma swoją siedzibę w regionie (na poziomie NUTS 2), w którym stopa bezrobocia jest wyższa od średniej krajowej, utrzymuje się na stałym poziomie oraz towarzyszą jej trudności związane z tworzeniem nowych miejsc pracy, lub gdy beneficjent odgrywa ważną rolę systemową w danym regionie lub sektorze, a opuszczenie przez niego tego regionu lub sektora miałyby negatywne konsekwencje (pkt 44 lit. a) i c) wytycznych R&R). Gdy pomoc umożliwia beneficjentowi kontynuowanie działalności, pozwala ona tym samym zaradzić niedoskonałości rynku lub zapobiec trudnościom społecznym. W przypadku pomocy na restrukturyzację jest to jednak prawdą wyłącznie wówczas, gdy pomoc umożliwia beneficjentowi samodzielne konkurowanie na rynku, co można zapewnić tylko wtedy, gdy pomoc jest uwarunkowana wdrożeniem planu restrukturyzacji, który służy przywróceniu beneficjentowi długoterminowej rentowności.
- (164) W związku z tym Komisja oceni najpierw, czy pomoc ma na celu zaradzenie sytuacji obejmującej niedoskonałość rynku lub trudności społeczne (sekcja 5.3.1.1) oraz czy towarzyszy jej plan restrukturyzacji służący przywróceniu beneficjentowi długoterminowej rentowności (sekcja 5.3.1.2).

⁽⁵⁸⁾ Zob. art. 2 lit. b) dyrektywy Komisji 2006/111/WE z dnia 16 listopada 2006 r. w sprawie przejrzystości stosunków finansowych między państwami członkowskimi a przedsiębiorstwami publicznymi, a także w sprawie przejrzystości finansowej wewnątrz określonych przedsiębiorstw (Dz.U. L 318 z 17.11.2006, s. 17).

5.3.1.1. Zapobieganie trudnościom społecznym lub zaradzenie niedoskonałości rynku przyczyniające się do rozwoju działań gospodarczych lub regionów gospodarczych

- (165) Wśród przypadków, w których ratowanie przedsiębiorstwa znajdującego się w trudnej sytuacji może przyczynić się do rozwoju działań gospodarczych lub regionów gospodarczych, w pkt 44 lit. a) i c) wytycznych R&R wymieniono przypadki, gdy stopa bezrobocia w regionie, w którym beneficjent prowadzi działalność, jest wyższa od średniej krajowej, utrzymuje się na stałym poziomie oraz towarzyszą jej trudności związane z tworzeniem nowych miejsc pracy w danym regionie (pkt 44 lit. a) ppkt (ii) wytycznych R&R) lub gdy pomoc ma na celu zapobieżenie ryzyku wywarcia niekorzystnego wpływu na wzrost gospodarczy wskutek upadku przedsiębiorstwa odgrywającego ważną rolę systemową w danym regionie lub sektorze (pkt 44 lit. c) wytycznych R&R).

Stopa bezrobocia w regionie, w którym beneficjent prowadzi działalność

- (166) W tym względzie władze rumuńskie powołały się na okoliczności, o których mowa w pkt 44 lit. a) ppkt (ii) wytycznych R&R, tj. stwierdziły, że beneficjent prowadzi działalność w regionie (na poziomie NUTS 2), w którym stopa bezrobocia jest wyższa od średniej krajowej, utrzymuje się na stałym poziomie oraz towarzyszą jej trudności związane z tworzeniem nowych miejsc pracy w tym regionie. W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja stwierdziła, że celem pomocy na restrukturyzację jest zapobieżenie trudnościom społecznym w okolicznościach opisanych w pkt 44 lit. a) ppkt (ii) wytycznych R&R ⁽⁵⁹⁾. Osoby trzecie zgłaszające uwagi w toku postępowania nie zakwestionowały tego twierdzenia.
- (167) Stopa bezrobocia w regionie południowo-zachodniej Oltenii utrzymywała się na poziomie wyższy od średniej krajowej co najmniej od 2015 r. Stopa bezrobocia w południowo-zachodniej Oltenii w latach 2015–2020 wahała się od 8,2 % do 5,5 %, podczas gdy średnia krajowa w analogicznym okresie wynosiła między 5 % a 3,4 %, przy czym stopa bezrobocia w tym regionie była każdorazowo wyższa od średniej krajowej (motyw 8). W tym względzie należy wspomnieć, że CE Oltenia zatrudnia pracowników w sektorze wydobywania węgla brunatnego i wytwarzania energii elektrycznej – w przypadku nagłego opuszczenia przez to przedsiębiorstwo rynku wspomniani pracownicy z pewnością nie byłoby w stanie znaleźć zatrudnienia odpowiadającego ich umiejętnościom zawodowym w regionie z uwagi na fakt, że nie funkcjonują w nim żadne inne przedsiębiorstwa zajmujące się wydobywaniem lub wytwarzaniem energii elektrycznej. Wysokiej stopie bezrobocia towarzyszyły trudności związane z tworzeniem nowych miejsc pracy w regionie, o czym świadczy treść terytorialnego planu sprawiedliwej transformacji dla okręgu Gorj (motyw 9).
- (168) Komisja stwierdza zatem, że w omawianym regionie doszło do wystąpienia okoliczności, o których mowa w pkt 44 lit. a) wytycznych R&R.

Pomoc wspiera przedsiębiorstwo odgrywające rolę systemową w regionie południowo-zachodniej Oltenii

- (169) Pomoc ma również na celu zapobieżenie ryzyku opuszczenia rynku przez przedsiębiorstwo odgrywające rolę systemową w rozumieniu pkt 44 lit. c) wytycznych R&R.
- (170) CE Oltenia jest trzecim co do wielkości producentem energii elektrycznej w Rumunii, który dysponuje znacznym udziałem zainstalowanej zdolności produkcyjnej (motyw 11). Władze rumuńskie argumentowały, że opuszczenie rynku przez CE Oltenia mogłoby zagrozić bezpieczeństwu dostaw energii elektrycznej w Rumunii (zob. motyw 61). Choć władze rumuńskie nie przekazały oceny wystarczalności zasobów sporządzonej zgodnie z metodą, o której mowa w art. 24 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 ⁽⁶⁰⁾ w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej, Komisja nie może wykluczyć, że opuszczenie rynku przez CE Oltenia może wiązać się z negatywnymi konsekwencjami dla dostaw energii na szczeblu regionalnym w południowo-zachodniej Oltenii, gdzie znajdują się zakłady. Nagłe zaprzestanie prowadzenia działalności przez zakłady, które dostarczają energię elektryczną oraz – w przypadku Krajowej – również energię ciepłą, lub nagłe zaprzestanie prowadzenia działalności wydobywczej przez przedsiębiorstwo mogłoby, przynajmniej tymczasowo, wygenerować dodatkowe koszty dla spółek i gospodarstw domowych w celu zapewnienia stabilności dostaw energii na szczeblu regionalnym. Jednocześnie w tym kontekście Komisja nie uważa za konieczne zajmowania stanowiska w kwestii argumentu dotyczącego bezpieczeństwa dostaw dla całego rumuńskiego rynku krajowego.
- (171) Potencjalne negatywne konsekwencje niepowiązane z rolą CE Oltenia jako dostawcy energii w regionie obejmują niekorzystne skutki uboczne dla działalności gospodarczej i sytuacji w regionie, a w szczególności w okręgu Gorj. Jak wspomniano w motywie 18, przedsiębiorstwo CE Oltenia nawiązało stosunki biznesowe z około 120 spółkami w okręgu Gorj, które według stanu z 2019 r. odpowiadają łącznie za około 50 % gospodarki tego okręgu mierzonej całkowitym obrotem w skali roku. W przypadku opuszczenia rynku przez CE Oltenia region – a w szczególności okręg Gorj – prawdopodobnie doświadczyłby ograniczenia skali prowadzenia działalności gospodarczej i obniżenia poziomu tworzonej wartości ekonomicznej.

⁽⁵⁹⁾ Motyw 41 decyzji o wszczęciu postępowania.

⁽⁶⁰⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej, Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 54.

- (172) Ponadto przedsiębiorstwo CE Oltenia, które zatrudnia około 12 268 pracowników, jest ważnym pracodawcą w regionie południowo-zachodniej Oltenii (motyw 7). Likwidacja beneficjenta doprowadziłaby nie tylko do bezpośredniej utraty ponad 12 000 miejsc pracy, ale wiązałaby się również z utratą znacznej liczby pośrednich miejsc pracy, biorąc pod uwagę dużą liczbę aktualnych partnerów na całej długości łańcucha wartości. Prawdopodobna niewypłacalność, z jaką przedsiębiorstwo CE Oltenia musiałoby się zmierzyć wobec braku pomocy na restrukturyzację, wiązałaby się zatem z poważnymi negatywnymi skutkami ubocznymi dla sytuacji w regionie i poza jego granicami.
- (173) Dlatego też Komisja uważa, że beneficjent niewątpliwie odrywa kluczową rolę systemową na szczeblu regionalnym w rozumieniu pkt 44 lit. c) wytycznych R&R, nie tylko jeżeli chodzi o rozwój produkcji i dostaw w regionie, ale również jeżeli chodzi o rozwój szerzej rozumianej działalności gospodarczej uzależnionej od zapewnianych przez niego dostaw.

Wniosek dotyczący trudności społecznych lub niedoskonałości rynku

- (174) Choć władze rumuńskie powołały się również na zaistnienie okoliczności, o których mowa w pkt 44 lit. b) i g) wytycznych R&R, Komisja uznała, że warunki określone w tych literach zostały spełnione, co oznacza, że poddawanie argumentów przedstawionych w tym względzie przez władze rumuńskie ocenie nie jest konieczne. Ponadto należy podkreślić, że Komisja nie podała faktu spełnienia tego kryterium zgodności w wątpliwość w swojej decyzji o wszczęciu postępowania ani nie otrzymała żadnych informacji wskazujących na niespełnienie tego warunku w uwagach zgłoszonych przez osoby trzecie.
- (175) W związku z powyższym Komisja stwierdza, że pomoc przyczynia się do rozwoju działalności gospodarczej polegającej na wytwarzaniu energii elektrycznej oraz do rozwoju regionu południowo-zachodniej Oltenii. Pomoc zapobiega opuszczeniu rynku przez przedsiębiorstwo prowadzące działalność w regionie południowo-zachodniej Oltenii, gdzie stopa bezrobocia jest wyższa od średniej krajowej, utrzymuje się na stałym poziomie oraz towarzyszą jej trudności związane z tworzeniem nowych miejsc pracy w tym regionie, a ponadto pozwala uniknąć potencjalnych negatywnych konsekwencji związanych z opuszczeniem rynku przez przedsiębiorstwo odgrywające ważną rolę systemową w sektorze wytwarzania energii w Rumunii (pkt 44 lit. a) i c) wytycznych R&R).

5.3.1.2. Plan restrukturyzacji i przywrócenie długoterminowej rentowności

- (176) Zgodnie z pkt 46 wytycznych R&R przyznanie pomocy na restrukturyzację musi być uwarunkowane wdrożeniem planu restrukturyzacji, który przywróci rentowność beneficjenta. Usunięcie przyczyn, które doprowadziły do trudności beneficjenta, poprzez ułatwienie mu przywrócenia długoterminowej rentowności, jest warunkiem koniecznym, aby pomoc na restrukturyzację służyła rozwojowi działalności gospodarczej i obszarów, na których beneficjent prowadzi działalność.
- (177) Zgodnie z pkt 45–48 wytycznych R&R pomoc na restrukturyzację powinna być udzielana wyłącznie w celu wsparcia realistycznego, spójnego i dalekosiężnego planu restrukturyzacji, którego środki muszą mieć na celu przywrócenie długoterminowej rentowności w rozsądnych ramach czasowych, wykluczając wszelką dalszą pomoc poza tą, która służy wsparciu planu restrukturyzacji beneficjenta. W planie restrukturyzacji należy podać przyczyny trudności beneficjenta i jego słabe punkty oraz wyjaśnić, jak proponowane środki restrukturyzacyjne pomogą rozwiązać zasadnicze problemy beneficjenta.
- (178) Wyniki restrukturyzacji należy wykazać w różnych scenariuszach, w szczególności poprzez określenie parametrów wydajności i głównych przewidywalnych czynników ryzyka. Przywrócenie rentowności beneficjenta musi skutkować odpowiednim zwrotem z zainwestowanego kapitału po pokryciu kosztów, bez uzależnienia od optymistycznych założeń dotyczących takich czynników jak zmiany cen lub popytu. Długoterminową rentowność osiąga się, gdy przedsiębiorstwo jest w stanie zapewnić odpowiedni przewidywany zwrot z kapitału po pokryciu wszystkich swoich kosztów, w tym amortyzacji i kosztów finansowych, a także jest w stanie samodzielnie konkurować na rynku.
- (179) Zmieniony plan restrukturyzacji CE Oltenia został opracowany z myślą o przewyżczeniu trudności zidentyfikowanych przez beneficjenta po przeprowadzeniu dogłębnej analizy przyczyn jego trudności finansowych (zob. motywy 22–26) i w celu przywrócenia jego rentowności. Sześcioletni okres realizacji planu obejmujący okres przypadający na lata 2021–2026 nie jest nieracjonalnie długi, zważywszy że: [...].
- (180) W kolejnej sekcji Komisja oceni najpierw wiarygodność założeń leżących u podstaw planu restrukturyzacji beneficjenta, a następnie dowody na przywrócenie rentowności beneficjenta po zakończeniu realizacji planu restrukturyzacji.

Ocena założeń leżących u podstaw prognoz finansowych

- (181) Komisja uważnie zbadała kluczowe założenia leżące u podstaw prognoz finansowych zawartych w zmienionym planie restrukturyzacji przedłożonym przez władze rumuńskie.
- (182) Jeżeli chodzi o wiarygodność założeń leżących u podstaw prognoz dotyczących poziomu przychodów, Komisja zwraca uwagę na fakt, że całkowita zdolność produkcyjna CE Oltenia będzie ustawnie zmniejszała się z poziomu [...] w 2021 r. do poziomu [...] w 2025 r. i do poziomu [...] w 2026 r. (motyw 97) i że podobną tendencję będzie można zaobserwować w odniesieniu do przychodów uzyskiwanych w tym samym okresie (tabela 3). Całkowita zdolność produkcyjna zmniejszy się o [...] % w latach 2021–2025, podczas gdy przychody uzyskiwane w tym samym okresie obniżą się o [...] %. Niższe tempo obniżania się poziomu przychodów w porównaniu z tempem zmniejszania się zdolności produkcyjnej wynika z dwóch przyczyn: z jednej strony, jest spowodowane wzrostem średniej ceny energii elektrycznej o [...] % w latach 2021–2026, a z drugiej strony wynika z faktu, że CE Oltenia zastąpi część sprzedaży energii elektrycznej dokonywanej obecnie na mniej lukratywnym rynku OPCOM sprzedażą dokonywaną na bardziej lukratywnym szczytowym rynku dnia następnego (motyw 99).
- (183) Ponadto w prognozach uwzględniono przychody generowane przez elektrownię wodną, elektrownie fotowoltaiczne i instalacje gazowe, począwszy odpowiednio od 2023, 2024 i 2025 r. W prognozie dotyczącej poziomu przychodów wzięto pod uwagę stopniowe odchodzenie od korzystania z węgla brunatnego, a także sytuację, w której w 2026 r. będzie on pełnił funkcję rezerwowego źródła energii wykorzystywanego w sytuacjach awaryjnych (motyw 97).
- (184) W prognozach uwzględniono gwałtowny spadek przychodów o ponad [...] % w 2026 r., [...] a także zwrócono uwagę na fakt, że instalacje gazowe będą w użyciu tylko przez połowę 2026 r. (motyw 98). W 2025 r. całkowita zdolność produkcyjna CE Oltenia wyniesie [...], a w 2027 r. osiągnie poziom [...] po uwzględnieniu pełnej zdolności produkcyjnej instalacji gazowych, co odpowiada wzrostowi całkowitej zdolności produkcyjnej o [...] % w latach 2025–2027. Opisana tendencja wzrostowa znajduje potwierdzenie w poziomie przychodów, które mają zwiększyć się o analogiczny odsetek w tym samym okresie (motyw 98).
- (185) Ponadto w swoich prognozach dotyczących poziomu przychodów przedsiębiorstwo CE Oltenia wzięło pod uwagę inne istotne czynniki takie jak średni współczynnik obciążenia, założenia technologiczne i wielkość sprzedaży energii elektrycznej w podziale na poszczególne segmenty rynku (motyw 96). Komisja uznaje zatem prognozy dotyczące poziomu przychodów sporządzone przez beneficjenta za uzasadnione.
- (186) Jeżeli chodzi o koszty związane z uprawnieniami do emisji CO₂, należy podkreślić, że początkowy plan restrukturyzacji, w odniesieniu do którego Komisja wszczęła formalne postępowanie wyjaśniające, opierał się na zaniżonych cenach uprawnień do emisji CO₂ ⁽⁶¹⁾. Wspomniany plan opracowano, bazując na cenach uprawnień do emisji CO₂ wahających się od 25,3 EUR do 31,2 EUR/t w latach 2020–2030, podczas gdy już 24 stycznia 2021 r. cena tych uprawnień osiągnęła poziom 33 EUR/t (motyw 45). Zmieniony plan restrukturyzacji z czerwca 2021 r. sporządzono w oparciu o ceny mieszczące się w przedziale od 44 do 63 EUR/t w latach 2021–2026 (motyw 100). W perspektywie długoterminowej, w której wspomniany plan ma zostać oceniony, prognozy dotyczące cen uprawnień do emisji CO₂ w 2026 r. są o 57 % wyższe niż średnie ceny w latach 2017–2021. Dlatego też Komisja uznaje te prognozy za uzasadnione. Jeżeli ceny uprawnień do emisji CO₂ zwiększyłyby się w jeszcze większym stopniu, w opinii Komisji nie wywarłoby to wpływu na rentowność CE Oltenia, ponieważ przedsiębiorstwo byłoby w stanie przenieść tego rodzaju wzrost cen na swoich klientów, podwyższając cenę energii elektrycznej (motyw 102), co znalazło potwierdzenie w wynikach przedstawionej analizy wrażliwości (motywy 101 i 191).
- (187) Jeżeli chodzi o prognozy dotyczące kosztów pracy, Komisja zwraca uwagę na fakt, że beneficjent zamierza stopniowo zmniejszać liczbę swoich pracowników z uwagi na zamknięcie grup bloków energetycznych opalanych węglem brunatnym – redukcja personelu będzie odbywała się poprzez realizowanie programów zwolnień i wcześniejszego przechodzenia na emeryturę (motyw 73). Koszt personelu ma obniżyć się o [...] w latach 2021–2025 (motyw 103), co odpowiada zmniejszeniu poziomu zatrudnienia o ponad [...] % w tym samym okresie. Dlatego też Komisja uznaje te prognozy za wiarygodne.

Ocena przywrócenia rentowności beneficjenta

- (188) Po ustaleniu wiarygodności założeń leżących u podstaw prognoz finansowych Komisja oceni teraz, czy na podstawie tych prognoz beneficjent jest w stanie powrócić do rentowności do zakończenia realizacji planu restrukturyzacji. Dokładniej rzecz ujmując, Komisja sprawdzi, czy beneficjent spodziewa się uzyskać wystarczającą stopę zwrotu z działalności i czy będzie w stanie samodzielnie konkurować do końca 2026 r.

⁽⁶¹⁾ Decyzja o wszczęciu postępowania, motyw 59 i przypis 17.

- (189) Zgodnie ze scenariuszem podstawowym (tabela 3) przez pierwsze dwa lata realizacji planu restrukturyzacji przedsiębiorstwo CE Oltenia będzie odnotowywało ujemny wynik finansowy przed odsetkami, opodatkowaniem, deprecjacją i amortyzacją, głównie za sprawą wysokich kosztów związanych z uprawnieniami do emisji CO₂. Mimo to począwszy od 2021 r. (z wyjątkiem roku 2022) przedsiębiorstwo powinno być w stanie pokryć wszystkie swoje koszty operacyjne i koszty amortyzacji, o czym świadczą dodatnie zyski netto. Na zakończenie okresu restrukturyzacji, które zbiega się w czasie z wycofaniem z eksploatacji bloków energetycznych opalanych węglem brunatnym, EBITDA przyjmie wartość dodatnią i będzie w dalszym ciągu zwiększała się w okresie po restrukturyzacji (motyw 104).
- (190) Choć wysokie ceny uprawnień do emisji CO₂ ograniczają krótkoterminową rentowność CE Oltenia, w perspektywie długoterminowej prognozy przewidują osiągnięcie stopy zwrotu z kapitału własnego na poziomie wahającym się między [...] % a [...] % w latach 2025–2026, tj. na poziomie znacznie przekraczającym koszt kapitału własnego tego przedsiębiorstwa wynoszący [...] % (motyw 105). Wskaźnik ROCE będzie utrzymywał się na niskim poziomie do 2026 r., co wynika z konieczności poniesienia kosztów inwestycji w nowe zakłady, które nie zdążyły się jeszcze zamortyzować. W związku z powyższym oczekiwane zyski podtrzymują argument, że plan restrukturyzacji zapewni beneficjentowi długoterminową rentowność.
- (191) W przedłożonej analizie wrażliwości władze rumuńskie uwzględniły ceny uprawnień do emisji CO₂, które są bardziej zbliżone do cen bieżących (motyw 186), i wzięły pod uwagę wyższe ceny energii elektrycznej. We wspomnianej analizie wrażliwości władze rumuńskie przedstawiły prognozy sporządzone w oparciu o cenę wynoszącą [...] EUR (motyw 101). W tym miejscu należy odnotować, że według stanu na grudzień 2021 r. cena uprawnień do emisji CO₂ wynosiła [...] EUR (motyw 25). Jak wspomniano w motywie 101, [...] % łącznych oczekiwanych przychodów, które planuje się uzyskać w okresie restrukturyzacji, pochodzi z umów przewidujących możliwość zmiany cen, co zapewnia władzom rumuńskim możliwość czerpania pełnych korzyści związanych z podwyższeniem cen energii elektrycznej począwszy od czerwca 2022 r., tj. od chwili wygaśnięcia większości umów przewidujących stałą cenę energii. Fakt ten potwierdza słuszność twierdzenia władz rumuńskich, zgodnie z którym wyższe koszty związane z uprawnieniami do emisji CO₂ mogą zostać zrekompensowane podwyższeniem cen energii elektrycznej, co pozwoli uniknąć poważnego ryzyka dla długoterminowej rentowności beneficjenta (motyw 102).
- (192) Ponadto, nawet po uwzględnieniu zaktualizowanych danych, które odzwierciedlają wyższe koszty uprawnień do emisji CO₂, CE Oltenia będzie w stanie w pełni pokryć swoje koszty operacyjne i koszty związane z amortyzacją do 2026 r. Co więcej, oczekuje się, że beneficjent osiągnie korzystny stosunek kapitału obcego do kapitału własnego wynoszący [...] oraz wskaźnik pokrycia odsetek zyskiem EBITDA na poziomie [...] do 2026 r. (motyw 106). Potwierdza to zdolność CE Oltenia do obsługi swoich zobowiązań krótko- i długoterminowych, co świadczy o tym, że beneficjent będzie w stanie prowadzić działalność w perspektywie długoterminowej bez dodatkowej pomocy.
- (193) Zgodnie z pkt 50 wytycznych R&R władze rumuńskie opracowały scenariusz pesymistyczny (zob. motyw 106), aby zbadać wpływ wyników finansowych uzyskiwanych przez przedsiębiorstwo. Scenariusz ten opiera się na mniej korzystnych założeniach i przewiduje: (i) obniżenie cen energii elektrycznej o 5 %; (ii) wzrost kosztów pozyskania gazu o 5 %; oraz (iii) podwyższenie kosztów uprawnień do emisji CO₂ o 5 %. W ramach tego scenariusza przedsiębiorstwo może oczekiwać dodatnich zysków netto i stopy zwrotu z kapitału własnego na poziomie nieznacznie przekraczającym 3 % pod koniec 2026 r. Ponadto dwa wskaźniki zadłużenia (motyw 106) zostaną utrzymane na stałym poziomie, aby w razie potrzeby zapewnić przedsiębiorstwu możliwość uzyskania dostępu do dodatkowego (dłużnego) finansowania rynkowego na warunkach rynkowych. Na podstawie powyższych wskaźników można stwierdzić, że nawet w przypadku spełnienia się scenariusza pesymistycznego przedsiębiorstwo CE Oltenia byłoby w stanie pokryć w 2026 r. wszystkie ponoszone przez siebie koszty, uwzględniając koszty amortyzacji i obsługi swojego zadłużenia, i po zakończeniu okresu realizacji planu restrukturyzacji mogłoby funkcjonować na rynku bez dodatkowej pomocy na restrukturyzację.
- (194) W związku z powyższym Komisja stwierdza, że zaproponowany plan restrukturyzacji jest wykonalny, spójny i szeroko zakrojony i że może przywrócić długoterminową rentowność CE Oltenia w rozsądnym terminie, biorąc pod uwagę specyfikę działalności prowadzonej przez to przedsiębiorstwo oraz czas potrzebny na wdrożenie planu i czerpanie korzyści z zaplanowanych inwestycji. W tym względzie, biorąc pod uwagę okres realizacji planu restrukturyzacji i jego treść, a także specyfikę rynku, na którym CE Oltenia prowadzi działalność, aby pomoc można było uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym władze rumuńskie powinny zadbać o terminowe i skuteczne wdrażanie przez CE Oltenia środków przewidzianych w planie restrukturyzacji. Władze rumuńskie lub, w stosownych przypadkach, CE Oltenia powinny podejmować wszelkie działania niezbędne do skorygowania wszelkich odstępstw od kierunku działań finansowych i prognoz leżących u podstaw planu restrukturyzacji.

5.3.2. *pozytywne skutki pomocy dla rozwoju działań gospodarczych lub regionów gospodarczych przeważają nad negatywnymi skutkami w postaci zakłócenia konkurencji i niekorzystnego wpływu na wymianę handlową*

- (195) Aby ocenić, czy pomoc nie wywiera nadmiernego wpływu na konkurencję i warunki wymiany handlowej, należy zbadać konieczność, odpowiedniość i proporcjonalność pomocy oraz zapewnić przejrzystość. Należy także zbadać skutki pomocy dotyczące konkurencji i wymiany handlowej oraz porównać pozytywne skutki pomocy pod względem rozwoju działań gospodarczych i regionów gospodarczych, których wsparcie jest celem pomocy, a także inne pozytywne skutki pomocy z jej negatywnymi skutkami na rynku wewnętrznym.

5.3.2.1. Konieczność pomocy

- (196) Zgodnie z pkt 53 wytycznych R&R państwa członkowskie, które zamierzają przyznać pomoc na restrukturyzację, muszą przedstawić porównanie z wiarygodnym scenariuszem alternatywnym nieobejmującym pomocy państwa, wykazując, że rozwój działań gospodarczych lub regionów gospodarczych objętych pomocą, o którym mowa w sekcji 3.1.1 wytycznych R&R, nie zostanie osiągnięty lub zostanie osiągnięty w mniejszym stopniu.
- (197) Celem pomocy na restrukturyzację jest niedopuszczenie do upadłości CE Oltenia, a tym samym uniknięcie sytuacji, w której doszłoby do wystąpienia niedoskonałości rynku, jak również uniknięcie trudności społecznych, które zahamowałyby rozwój usług wytwarzania energii elektrycznej w Rumunii. Cel ten jest realizowany przez wdrożenie planu restrukturyzacji, częściowo finansowanego z pomocy na restrukturyzację i pozwalającego uniknąć niewypłacalności i zakończenia prowadzenia działalności, do których z całą pewnością doszłoby w przypadku nieudzielenia pomocy. Z planu restrukturyzacji wynika, że w celu rozwiązania problemów finansowych beneficjenta należy zająć się zarówno kwestią płynności, jak i wypłacalności. W perspektywie krótkoterminowej przedsiębiorstwo CE Oltenia nie jest w stanie wywiązywać się ze spoczywających na nim zobowiązań związanych z koniecznością ponoszenia kosztów ochrony środowiska ani z koniecznością dysponowania dostępem do rynków finansowych, z wyjątkiem jego przyszłych projektów w formie spółek celowych zakładanych ze współinwestorami, które mają otrzymać dofinansowanie ze środków pochodzących z pomocy. W perspektywie długoterminowej, biorąc pod uwagę skumulowane straty w wysokości około 345 mln EUR, które w przypadku nieprzyznania pomocy będą utrzymywały się przez dłuższy czas, CE Oltenia nie jest w stanie wypełniać swoich zobowiązań finansowych. W tym miejscu należy przypomnieć, że przynajmniej od 31 grudnia 2019 r. przedsiębiorstwo CE Oltenia spełnia już kryteria pozwalające wszcząć przeciwko niemu zbiorowego postępowania upadłościowego na wniosek jego wierzycieli (zob. motyw 22). Dlatego też nieprzyznanie mu pomocy na restrukturyzację oznaczałoby nieuchronne opuszczenie przez nie rynku. Pomoc na restrukturyzację jest zatem niezbędna do pomyślnego zakończenia realizacji planu restrukturyzacji, którego wdrożenie ma z kolei na celu ułatwienie rozwoju usług wytwarzania energii elektrycznej w Rumunii i w regionie południowo-zachodniej Oltenii.

5.3.2.2. Odpowiedniość pomocy

- (198) Pomoc na restrukturyzację nie zostanie uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym, jeżeli osiągnięcie tego samego celu jest możliwe przy zastosowaniu środków stwarzających mniej zakłóceń; pomoc musi przynieść odpowiednie wynagrodzenie, a wybrane instrumenty muszą być odpowiednie do problemu w zakresie wypłacalności lub płynności, który ma być rozwiązany ⁽⁶²⁾.
- (199) Pomoc na restrukturyzację przybiera formę dotacji, gwarancji państwowej na pożyczkę, zastrzyku kapitałowego oraz przekształcenia pożyczki w dotację (motyw 27).
- (200) Jak opisano w motywie 79, Rumunia twierdzi, że koszty restrukturyzacji, które mają zostać poniesione w latach 2021–2026, wynoszą do 3,94 mld EUR. Z tej kwoty ok. 1,76 mld EUR pochodziłoby od państwa (w tym pożyczka na ratowanie w wysokości 251 mln EUR, która miałaby zostać przekształcona w dotację w celu ograniczenia dalszych strat; podwyższenie kapitału podstawowego o 226 mln EUR; gwarancja państwowa na pożyczkę w wysokości 195,8 mln EUR oraz dotacja w wysokości 1 090 mln EUR) ⁽⁶³⁾, a 895,3 mln EUR w formie dotacji na nowe inwestycje pochodziłoby z funduszu modernizacyjnego pod warunkiem przedłożenia przez Rumunię stosownych wniosków dotyczących inwestycji oraz zatwierdzenia tych wniosków przez Europejski Bank Inwestycyjny lub komitet inwestycyjny funduszu modernizacyjnego, zależnie od przypadku.
- (201) Państwo otrzyma wynagrodzenie dzięki spodziewanym dodatnim zyskom netto zwiększającym wartość udziału państwa w CE Oltenia (ok. 95 % po podwyższeniu kapitału zakładowego) oraz dzięki zbyciu przez państwo co najmniej 20 % udziałów w CE Oltenia. Mianowicie w wyniku obniżenia kapitału podstawowego i związanego z tym zastrzyku kapitałowego udział państwa w CE Oltenia wzrośnie z obecnych 77,15 % do około 95 % (motywy 93 i 94). Ten zastrzyk kapitałowy, który nie był uwzględniony w pierwotnym zgłoszeniu, pozwoli państwu odzyskać nadwyżki wygenerowane przez CE Oltenia, niezależnie od faktu, że część pomocy jest przekazywana beneficjentowi w formie dotacji bezpośrednich. Biorąc pod uwagę nową strukturę akcjonariatu, udział w kapitale na poziomie 95 % umożliwi państwu skorzystanie z pomocy i otrzymywanie za niej wynagrodzenia w formie kapitału wniesionego do CE Oltenia, w formie dotacji bezpośrednich lub w formie gwarancji, ponieważ zwiększone zyski netto CE Oltenia, spowodowane niskim wynagrodzeniem z tytułu instrumentów finansowych lub jego brakiem, w porównaniu z finansowaniem na warunkach rynkowych, zwiększają wartość udziału w kapitale.

⁽⁶²⁾ Decyzja o wszczęciu postępowania, motyw 59 i przypis 17. Pkt 38 lit. c) oraz pkt 54 i 58 wytycznych R&R.

⁽⁶³⁾ Obejmuje to dotację w wysokości 241 mln EUR przyznaną przez państwo na zakup uprawnień do emisji CO₂ na 2020 r., którą już przyznano, oraz część pakietu zgłoszonej pomocy na restrukturyzację.

- (202) Ponadto, jak wskazano w motywie 81, władze rumuńskie zobowiązały się do przeprowadzenia odpowiedniego zbycia udziałów w CE Oltenia należących do państwa rumuńskiego, obejmującego nie mniej niż 20 % praw własności, przed końcem okresu restrukturyzacji przypadającym w 2026 r. Rumunia przedstawiła wycenę, zgodnie z którą orientacyjną wartość rynkowa na dzień 31 grudnia 2026 r. udziału państwa w kapitale własnym CE Oltenia wynoszącego 20 % oszacowano na [...] EUR w scenariuszu podstawowym lub [...] EUR w scenariuszu alternatywnym (motyw 84). Po wdrożeniu kwota [...] EUR, która ma charakter orientacyjny, będzie stanowić wynagrodzenie *ex post* dla państwa z tytułu wsparcia na rzecz CE Oltenia. Dlatego też, choć Rumunia jednoznacznie zobowiązała się do zbycia co najmniej 20 % praw własności, nie zobowiązała się do uzyskania konkretnej ceny minimalnej za takie zbycie; podany przedział ma charakter orientacyjny. Komisja przyjmuje kwotę [...] EUR jako ostrożną wycenę do celów obliczenia wynagrodzenia *ex post* dla państwa. Zbycie na warunkach rynkowych zmniejsza kwotę pomocy *ex post*. Takie wynagrodzenie *ex post* dla państwa można uznać za odpowiednie, a zatem planowana pomoc na restrukturyzację jest odpowiednio wynagradzana.
- (203) Ponadto zgodnie z pkt 58 wytycznych R&R wybrane instrumenty muszą być odpowiednie w stosunku do problemów związanych z wypłacalnością lub płynnością, którymi mają rozwiązać. Pomoc na restrukturyzację przybiera postać różnych instrumentów (dotacji, gwarancji państwowej na pożyczkę na utrzymanie płynności finansowej oraz zastrzyku kapitałowego na wsparcie kapitału własnego), które zapewniają CE Oltenia finansowanie w kapitale własnym niezbędne do wzmocnienia jej wypłacalności i sytuacji bilansowej, jednocześnie wspierając inwestycje niezbędne do przeprowadzenia zasadniczej zmiany koszyka energetycznego i pokrycia kosztów związanych z CO₂ do czasu pełnego uruchomienia nowych aktywów służących do wytwarzania energii elektrycznej. W związku z tym Komisja uważa, że wybrane instrumenty są odpowiedzią zarówno na problemy beneficjenta związane z płynnością, jak i wypłacalnością.
- (204) W tych okolicznościach Komisja uważa, że pomoc na restrukturyzację jest odpowiednia.

5.3.2.3. Proporcjonalność, wkład własny i podział obciążeń

- (205) Zgodnie z pkt 38 lit. e) wytycznych R&R pomoc na restrukturyzację nie może przekraczać minimalnej kwoty niezbędnej do osiągnięcia celu pomocy na restrukturyzację. Kwota i intensywność pomocy na restrukturyzację muszą być ograniczone do ścisłego minimum niezbędnego, by umożliwić podjęcie restrukturyzacji w świetle istniejących zasobów finansowych beneficjenta, jego udziałowców lub grupy kapitałowej, do której należy (pkt 61 wytycznych R&R). W szczególności należy zapewnić dostateczny poziom wkładu własnego w koszty restrukturyzacji, a w przypadku gdy wsparcie państwa udzielane jest w formie wzmacniającej pozycję kapitałową beneficjenta – podział obciążenia. W ocenie tych wymogów zostanie uwzględniona wszelka udzielona wcześniej pomoc na ratowanie.
- (206) Wkład własny beneficjenta do planu restrukturyzacji musi być rzeczywisty i faktyczny oraz powinien być zazwyczaj porównywalny z przyznaną pomocą pod względem wpływu na wypłacalność lub poziom płynności beneficjenta. Zgodnie z pkt 63 wytycznych R&R Komisja musi ocenić, czy poszczególne źródła wkładu własnego są faktyczne i wolne od pomocy. Zgodnie z pkt 64 wytycznych R&R Komisja zazwyczaj uznaje wkład własny za odpowiedni, jeżeli jego kwota wynosi co najmniej 50 % kosztów restrukturyzacji.
- (207) Komisja musi sprawdzić, czy poszczególne źródła finansowania zmienionego planu restrukturyzacji opisanego w motywach 79–91 są wolne od pomocy i faktyczne, to znaczy wystarczająco pewne, aby zmaterializować się w trakcie wdrażania zmienionego planu restrukturyzacji, z wyłączeniem oczekiwanych przyszłych zysków.
- (208) Jak wspomniano w motywie 81, inwestycje w nowe elektrownie z układem gazowo-parowym z turbiną gazową oraz elektrownie fotowoltaiczne mogą być częściowo finansowane z funduszu modernizacyjnego pod warunkiem złożenia przez Rumunię stosownych wniosków dotyczących inwestycji oraz zatwierdzenia tych wniosków przez Europejski Bank Inwestycyjny lub komitet inwestycyjny funduszu modernizacyjnego, zależnie od przypadku. Dotacje pochodzące z funduszu modernizacyjnego stanowią pomoc państwa (zob. motyw 124) i w związku z tym są brane pod uwagę jako kwota pomocy a nie jako źródło wkładu własnego.
- (209) Główne źródło wkładu własnego wnoszonego przez CE Oltenia pochodzi z przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej. Spodziewana wysokość łącznych przychodów ze sprzedaży w okresie 2021–2025 wynosi 1 275 mln EUR. Chociaż w pkt 63 wytycznych R&R stwierdza się, że spodziewanych przyszłych przychodów nie można uznać za wystarczająco pewny i faktyczny wkład własny na pokrycie rzeczywistych inwestycji i innych kosztów,

należy jednak wziąć pod uwagę fakt, że 574 mln EUR z kwoty około 1 275 mln EUR zostało już zaksięgowane (zob. motyw 87). Dlatego też z całej kwoty przychodów ze sprzedaży uznanych przez przedsiębiorstwo CE Oltenia za wkład własny Komisja uznaje za rzeczywisty i faktyczny wkład własny tylko zaksięgowaną kwotę 574 mln EUR.

- (210) W celu ułatwienia procesu stopniowego wycofywania się z węgla brunatnego CE Oltenia zobowiązała się do inwestycji w projekty dotyczące energii pozyskiwanej z gazu oraz energii fotowoltaicznej. Projekty te mają być finansowane z wykorzystaniem: (i) kredytów bankowych; (ii) inwestorów prywatnych; oraz (iii) wkładu niepieniężnego wniesionego przez przedsiębiorstwo CE Oltenia.
- (211) Jeżeli chodzi o kredyty bankowe, CE Oltenia uzyskała orientacyjne warunki ogólne obejmujące łączną kwotę [...] EUR, podpisane przez instytucje finansowe, które wyraziły zainteresowanie udziałem w projektach dotyczących energii pozyskiwanej z gazu oraz źródeł odnawialnych (motyw 92). Orientacyjne warunki ogólne nie stanowią wiążącego zobowiązania finansowania ze strony banków, ani nie są równoważne z podpisanymi umowami finansowania, natomiast stanowią potwierdzenie poważnego zainteresowania banków udziałem w finansowaniu tych projektów. Ponadto kwota finansowania, którą wspomniane banki są gotowe przekazać, znacznie przewyższa kwotę [...] EUR, którą Rumunia planuje pozyskać z kredytów bankowych. W tych okolicznościach Komisja stwierdza, że finansowanie z udziałem banków jest wystarczająco prawdopodobne. Komisja może zatem ostrożnie uznać kwotę w wysokości do [...] EUR za rzeczywisty wkład własny, jaki zostanie wniesiony w drodze kredytów bankowych.
- (212) Ponadto zobowiązania inwestorów prywatnych wyłonionych w ramach procedury przetargowej odnoszą się do kwoty wynoszącej do [...] EUR (motyw 90). Są to wiążące oferty złożone przez wybranych inwestorów rynkowych, które można w związku z tym uznać za wystarczająco pewne źródło wkładu własnego. Jak stwierdzono w motywie 115, nie wpłynęła żadna wiążąca oferta dla projektu układu gazowo-parowego z turbiną gazową w miejscowości Işalnița. Biorąc pod uwagę, że Rumunia zamierza zrealizować projekt układu gazowo-parowego z turbiną gazową w miejscowości Işalnița niezależnie od udziału sektora prywatnego, Komisja uznaje, iż łączna kwota wkładu własnego w wysokości [...] EUR, który zobowiązały się zapewnić banki oraz inwestorzy prywatni, nie ulegnie zmianie bez względu na wynik ponownego przetargu na ten projekt. Dlatego też, chociaż wkład własny może jeszcze ulec zwiększeniu w przypadku złożenia przez inwestorów prywatnych wiążącej oferty na ten projekt, nie będzie to miało wpływu na ocenę wkładu własnego. Komisja uznaje zatem, że wkład własny w wysokości [...] EUR, który mają zapewnić osoby trzecie (inwestorzy prywatni ([...] EUR) oraz instytucje finansowe ([...] EUR)), jest rzeczywisty i faktyczny oraz stanowi całkowite źródło wkładu własnego, a zatem kwota [...] EUR stanowi nowe środki finansowe.
- (213) CE Oltenia wniesie do kapitału spółek celowych grunty oraz szereg innych aktywów o łącznej wartości godziwej wynoszącej 104 mln EUR. Ta kwota została potwierdzona przez PwC i (wybranych) inwestorów w projekty spółek celowych (motyw 91), a zatem jest uznawana za rzeczywisty wkład własny.
- (214) W związku z tym całkowita kwota, którą można uznać za rzeczywisty i faktyczny wkład beneficjenta, wynosi 1 278 mln EUR, co odpowiada ok. 32 % kosztów restrukturyzacji w wysokości 3,94 mld EUR, czyli poniżej 50 %.
- (215) Jeżeli jednak wymagają tego szczególne okoliczności na obszarach objętych pomocą, jak określono w art. 107 ust. 3 lit. a) TFUE, na przykład gdy beneficjent boryka się ze szczególnymi trudnościami związanymi z pozyskiwaniem nowego finansowania rynkowego ze względu na swoją lokalizację na obszarze objętym pomocą, Komisja może zaakceptować wkład niższy niż 50 % kosztów restrukturyzacji (pkt 98 wytycznych R&R). Przedsiębiorstwo CE Oltenia znajduje się w południowo-zachodniej Oltenii, która jest obszarem objętym pomocą zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. a) TFUE ⁽⁶⁴⁾.
- (216) Co więcej, zgodnie z pkt 64 wytycznych R&R, Komisja może zezwolić na wkład, który wynosi mniej niż 50 % kosztów restrukturyzacji tylko w wyjątkowych okolicznościach i w przypadkach szczególnych trudności. Jeżeli wysokość tego wkładu jest znaczna, państwo członkowskie musi wykazać wspomniane okoliczności i przypadki.

⁽⁶⁴⁾ Zob. decyzja Komisji z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie SA.100199 (2021/N) – Mapa pomocy regionalnej dla Rumunii (1 stycznia 2022 r. – 31 grudnia 2027 r.), dotychczas nieopublikowana.

- (217) W obecnych okolicznościach po wybuchu pandemii COVID-19 Komisja uważa, że uzasadnione może być – w przypadku przedsiębiorstwa CE Oltenia i zgodnie z wytycznymi zawartymi w tymczasowych ramach środków pomocy państwa z dnia 19 marca 2020 r. w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19 – aby wkład własny pozostawał poniżej progu 50 % kosztów restrukturyzacji, ponieważ jest on znaczący i obejmuje dodatkowe nowe środki finansowe na warunkach rynkowych ⁽⁶⁵⁾.
- (218) Komisja przyznaje, że pandemia COVID-19 i środki wdrożone w celu jej powstrzymania stworzyły wyjątkowe okoliczności dla beneficjenta, w kontekście poważnego zakłócenia gospodarki w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE. W tym kontekście od 2020 r. działalność przedsiębiorstwa CE Oltenia poważnie ucierpiała ze względu na pandemię, jeżeli chodzi o popyt i podaż (motyw 19). Pandemia COVID-19 doprowadziła do sytuacji, w której rynki finansowania dłużnego zostały w dużej mierze zamknięte lub ograniczone dla niektórych sektorów, a instytucje finansowe, ogólnie rzecz biorąc, zmniejszyły swoje limity kredytowe.
- (219) Ponieważ wkład własny wynosi 32 % kosztów restrukturyzacji, a połowa tego wkładu jest zapewniona w formie nowych środków finansowych oraz biorąc pod uwagę, że beneficjent ma siedzibę na obszarze objętym pomocą zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. a) TFUE, i uwzględniając wyjątkowe okoliczności w kontekście poważnego zakłócenia gospodarki w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE, Komisja stwierdza, że w danym przypadku kwota wkładu niższa niż 50 % jest akceptowalna.
- (220) Zgodnie z pkt 65–67 wytycznych R&R wsparcie ze strony państwa przyznane w formie poprawiającej pozycję kapitałową beneficjenta może prowadzić do ochrony udziałowców i wierzycieli nieuprzywilejowanych przed konsekwencjami ich decyzji o zainwestowaniu w beneficjenta, stwarzając tym samym pokusę nadużycia i naruszając dyscyplinę rynkową. W rezultacie pomoc na pokrycie strat należy przyznawać wyłącznie na warunkach obejmujących odpowiedni podział obciążenia między obecnych inwestorów, a interwencja państwa powinna mieć miejsce po zaksięgowaniu strat oraz przyporządkowaniu ich obecnym udziałowcom i właścicielom długów podporządkowanych. Odpowiedni podział obciążenia oznacza również, że wszelka pomoc państwa, która poprawia pozycję kapitałową beneficjenta, powinna być udzielana na warunkach, które zapewniają państwu słuszny udział w przyszłym wzroście wartości beneficjenta, uwzględniając wysokość państwowego dokapitalizowania w stosunku do pozostałego kapitału spółki po zaksięgowaniu strat.
- (221) Pomoc na restrukturyzację nie stwarza pokusy nadużycia ani nie zachęca do podejmowania nadmiernego ryzyka, które przyniosłoby korzyści udziałowcom lub wierzycielom. W istocie państwo rumuńskie, które jest obecnie podmiotem przyznającym pomoc, nadzorowało i przyjmowało jako udziałowiec większościowy wszystkie decyzje strategiczne i handlowe CE Oltenia, podczas gdy działalność przedsiębiorstwa nie była finansowana z długu podporządkowanego ani z finansowania hybrydowego (pokrywającego straty), które prawdopodobnie zostałyby częściowo odpisane zgodnie z wymogami dotyczącymi podziału obciążenia zawartymi w wytycznych R&R. W tym kontekście podział obciążenia przez Fondul Proprietea zostanie osiągnięty w drodze częściowego pokrycia strat, po którym nastąpi podwyższenie kapitału. Po pierwsze przeniesiona strata przedsiębiorstwa CE Oltenia w wysokości ok. 251 mln EUR (1 217 mln lei rumuńskich), tj. część straty przeniesiona na dzień 31 grudnia 2020 r. w wysokości ok. 345 mln EUR (1 710 mln lei rumuńskich), zostanie pokryta przez obniżenie kapitału (motyw 93). Następnie państwo podwyższy kapitał podstawowy maksymalnie do [...] EUR, co obniży udział Fondul Proprietea w przedsiębiorstwie CE Oltenia z [...] % do około [...] % (motyw 94). W tym względzie Fondul Proprietea wspiera restrukturyzację poprzez przejście strat i odpowiednie rozmycie swojego udziału, zmniejszając w ten sposób potrzebę pomocy państwa i ograniczając pokusę nadużycia.
- (222) Komisja stwierdza zatem, że pomoc na restrukturyzację jest proporcjonalna i wiąże się z odpowiednim podziałem obciążenia.

5.3.2.4. Zasada „pierwszy i ostatni raz” oraz ograniczanie zakłóceń konkurencji

- (223) Aby zapewnić, by niekorzystne skutki pomocy były ograniczone, co obejmuje uniknięcie nadmiernych negatywnych skutków dla konkurencji i wymiany handlowej, oraz by ogólny wpływ środka był pozytywny ⁽⁶⁶⁾, pomoc na rzecz przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji należy przyznać zgodnie z zasadą „pierwszy i ostatni raz”, ograniczając taką pomoc do okresu dziesięciu lat.

⁽⁶⁵⁾ Komunikat Komisji „Tymczasowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19”, (Dz.U. C 91 I z 20.3.2020, s. 1), zmieniony komunikatami Komisji C(2020) 2215 (Dz.U. C 112 I z 4.4.2020, s. 1), C(2020) 3156 (Dz.U. C 164 z 13.5.2020, s. 3), C(2020) 4509 (Dz.U. C 218 z 2.7.2020, s. 3), C(2020) 7127 (Dz.U. C 340 I z 13.10.2020, s. 1), C(2021) 564 (Dz.U. C 34 z 1.2.2021, s. 6) i C(2021) 8442 (Dz.U. C 473 z 24.11.2021, s. 1), pkt 3 i 14a.

⁽⁶⁶⁾ Pkt 38 lit. f) wytycznych R&R.

- (224) Komisja zezwała na przyznanie pomocy na restrukturyzację tylko w celu wsparcia jednego działania restrukturyzacyjnego i pod warunkiem, odpowiednio, że upłynęło więcej niż dziesięć lat od wcześniejszego przyznania pomocy na restrukturyzację lub od momentu, gdy plan restrukturyzacji został zakończony lub wstrzymany⁽⁶⁷⁾. Komisja dopuszcza wyjątki od tej zasady, gdy pomoc na restrukturyzację następuje po przyznaniu pomocy na ratowanie, stanowiąc część jednego działania restrukturyzacyjnego⁽⁶⁸⁾.
- (225) Pomoc na restrukturyzację na rzecz CE Oltenia wspiera tylko jedno działanie restrukturyzacyjne. CE Oltenia, w tym kontrolowane przez nią spółki zależne, nie otrzymała w ciągu ostatnich dziesięciu lat pomocy na ratowanie ani pomocy na restrukturyzację, z wyjątkiem środków już przyznanych i wymienionych w motywach 28 i 31, które stanowią część ocenianej pomocy na restrukturyzację. Ciągłość istnieje również w przypadku pomocy na ratowanie zatwierdzonej w lutym 2020 r. i przyznanej na sześć miesięcy w ramach jednego działania restrukturyzacyjnego. W związku z tym pomoc jest zgodna z zasadą „pierwszy i ostatni raz”.
- (226) Jak określono w motywie 107, Rumunia zaproponowała następujące środki mające na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji: (i) zamknięcie grup energetycznych lub wyrobisk górniczych; (ii) utworzenie spółek celowych na potrzeby nowych inwestycji; oraz (iii) outsourcing poprzez przeniesienie na gminę grupy energetycznej kogeneracji S.E. Krajowa II.
- (227) Jeśli chodzi o środki określone w motywie 226 pkt (i) i (iii), Komisja uważa, że nie można ich uznać za środki ograniczające zakłócenia konkurencji. Mianowicie proponowane zamknięcie nierentownych grup energetycznych lub wyrobisk górniczych jest nieuniknione niezależnie od okoliczności, ponieważ nie są opłacalne (zob. motyw 108), a grupa S.E. Krajowa II, która głównie produkuje energię ciepłą dla Krajowej, przynosi straty i przeniesienie nie przyniesie żadnych wpływów.
- (228) Jeżeli chodzi o środek określony w motywie 226 pkt (ii), utworzenie spółek celowych na potrzeby nowych inwestycji oznacza, że przy udziale CE Oltenia w spółkach celowych na poziomie 45–50 % dostępna zdolność netto CE Oltenia (w oparciu o nowe projekty w sektorze gazu ziemnego i odnawialnych źródeł energii) zmniejszy się z [...] do około [...] (motyw 72). W ten sposób powstanie dostępna zdolność netto wynosząca około [...], do której dostęp będą mieli konkurenci rynkowi posiadający udziały w spółkach celowych. Środek ten zmniejszy zatem dostępną zdolność netto beneficjenta i umożliwi jego konkurentom korzystanie ze znacznych zdolności.
- (229) Jeżeli chodzi o środki behawioralne, Rumunia zobowiązała się do przestrzegania środków określonych w pkt 84 wytycznych R&R, a mianowicie: (i) że CE Oltenia nie będzie nabywać udziałów w jakichkolwiek spółkach w okresie restrukturyzacji, chyba że jest to niezbędne do zapewnienia długoterminowej rentowności przedsiębiorstwa i pod warunkiem zatwierdzenia przez Komisję; oraz (ii) że CE Oltenia powstrzyma się od wykorzystywania pomocy państwa jako przewagi konkurencyjnej w działaniach promocyjnych podczas wprowadzania swoich produktów i usług na rynek (motyw 118). Zgodnie z pkt 83 wytycznych R&R środki te pozwolą zagwarantować, że pomoc jest wykorzystywana wyłącznie do finansowania przywrócenia długoterminowej rentowności oraz nie jest nadużywana w postaci przedłużenia poważnych i ciągłych zakłóceń rynku bądź ochrony beneficjenta przed zdrową konkurencją.
- (230) Dlatego też Komisja uważa, że środki mające na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji są odpowiednie do zmniejszenia negatywnych skutków pomocy na restrukturyzację.

5.3.2.5. Przejrzystość i sprawozdawczość

- (231) Zgodnie z pkt 38 lit. g) wytycznych R&R państwowemu członkowskim, Komisji, podmiotom gospodarczym oraz opinii publicznej należy zapewnić łatwy dostęp do wszystkich stosownych aktów i informacji na temat przyznawanej pomocy. W tym celu władze rumuńskie zobowiązały się do przestrzegania przepisów dotyczących przejrzystości określonych w pkt 96 wytycznych R&R poprzez udostępnienie odpowiednich informacji na stronie internetowej www.ajutordestat.ro.
- (232) Komisja uważa za konieczne, aby Rumunia przedstawiała regularne sprawozdania z realizacji planu restrukturyzacji co sześć miesięcy od daty przyjęcia niniejszej decyzji do końca okresu restrukturyzacji. W sprawozdaniach tych określone zostaną w szczególności daty rzeczywistej wypłaty środków finansowych przyznanych przez państwo i wkładu własnego, wszelkie odchylenia od finansowych lub operacyjnych trajektorii planu restrukturyzacji, ograniczenia kosztów i redukcji kosztów oraz zysków osiągniętych w wyniku zastosowania środków restrukturyzacyjnych, a także środki naprawcze przewidziane lub wdrożone przez Rumunię lub beneficjenta w stosownych przypadkach.

⁽⁶⁷⁾ Pkt 70 i 71 wytycznych R&R.

⁽⁶⁸⁾ Pkt 72 lit. a) wytycznych R&R.

5.3.2.6. Rozważenie stosunku między pozytywnymi i negatywnymi skutkami

- (233) Starannie opracowany środek pomocy państwa musi zapewniać, aby ogólny wpływ skutków danego środka był pozytywny dzięki uniknięciu wywarcia niekorzystnego wpływu na warunki handlowe w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem.
- (234) W wytycznych R&R Komisja określiła kryteria, które wykorzystuje w ocenie zgodności pomocy na restrukturyzację z rynkiem wewnętrznym, zapewniając, aby rozwój danej działalności gospodarczej nie wpływał niekorzystnie na warunki wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem. Jak wyjaśniono w podsekcjach 5.3.2.1, 5.3.2.2 i 5.3.2.3, pomoc na restrukturyzację jest konieczna, odpowiednia i proporcjonalna. Istnieją ponadto wystarczające zabezpieczenia minimalizujące zakłócenia konkurencji (podsekcja 5.3.2.4), w tym przejrzystość (podsekcja 5.3.2.5).
- (235) Proponowane środki na rzecz konkurencji, wraz z ogólnym zmniejszeniem zdolności produkcyjnej CE Oltenia, ograniczą obecność CE Oltenia na rynku, na którym przedsiębiorstwo to będzie nadal aktywne po restrukturyzacji, i doprowadzą do pewnego otwarcia rynku.
- (236) W związku z powyższym Komisja uważa, że środki mające na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji spowodowanych przez pomoc są odpowiednie do zmniejszenia negatywnych skutków pomocy na restrukturyzację.
- (237) Pozytywne skutki pomocy na restrukturyzację dla rozwoju działalności gospodarczej i danego obszaru gospodarczego przeważają zatem nad ewentualnymi negatywnymi skutkami dla konkurencji i wymiany handlowej, które w związku z tym nie są naruszone w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem.

5.4. Wniosek dotyczący zgodności z rynkiem wewnętrznym

- (238) Zgodnie z art. 9 ust. 6 rozporządzenia (UE) 2015/1589 decyzje o zakończeniu formalnej procedury dochodzenia podejmowane są bezzwłocznie po usunięciu wątpliwości co do zgodności środka będącego przedmiotem zgłoszenia z rynkiem wewnętrznym.
- (239) W świetle powyższego Komisja stwierdza, że chociaż wątpliwości wyrażone przez nią w decyzji o wszczęciu postępowania zostały rozwiązane, negatywne skutki pomocy na restrukturyzację dla konkurencji i wymiany handlowej są ograniczone, biorąc pod uwagę zwłaszcza środki mające na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji, których wdrożenie powinna zapewnić Rumunia. W związku z tym pozytywne skutki pomocy na restrukturyzację dla rozwoju działalności w zakresie produkcji energii oraz regionu południowo-zachodniej Oltenii, pod warunkiem że Rumunia zapewni wdrożenie planu restrukturyzacji⁽⁶⁹⁾, przeważają nad pozostałymi negatywnymi skutkami dla konkurencji i wymiany handlowej, które w związku z tym nie są naruszone w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem. Zobowiązania podjęte przez Rumunię należy zatem określić jako warunki zgodności pomocy z rynkiem wewnętrznym.
- (240) Po uwzględnieniu uwag otrzymanych od osób trzecich i Rumunii, a także zmian w planie restrukturyzacji i wsparcia pomocy na restrukturyzację wprowadzonych w celu uwzględnienia podniesionych wątpliwości, Komisja stwierdza w swojej ocenie, że pomoc na restrukturyzację jest zgodna z art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, ponieważ ułatwia ona rozwój działalności w zakresie produkcji energii elektrycznej i regionu południowo-zachodniej Oltenii oraz nie zakłóca konkurencji i wymiany handlowej między państwami członkowskimi w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem.
- (241) Ponadto Komisja uważa za konieczne, aby Rumunia przedstawiała regularne sprawozdania z realizacji planu restrukturyzacji co sześć miesięcy do końca okresu restrukturyzacji. W sprawozdaniach tych określone zostaną w szczególności daty wypłaty środków finansowych przyznanych przez Rumunię i wkładu własnego beneficjenta, wszelkie odchylenia od finansowych lub operacyjnych trajektorii planu restrukturyzacji w zakresie przychodów, ograniczenia kosztów i redukcji kosztów w wyniku zastosowania środków restrukturyzacyjnych oraz zysków, a także środki naprawcze przewidziane lub wdrożone przez Rumunię lub beneficjenta w stosownych przypadkach.

⁽⁶⁹⁾ Pkt 122 wytycznych R&R.

6. WNIOSEK

(242) Komisja stwierdza, że Rumunia wdrożyła część przedmiotowej pomocy w sposób niezgodny z prawem i z naruszeniem art. 108 ust. 3 TFUE. Komisja stwierdza jednak, że pomoc na restrukturyzację jest zgodna z rynkiem wewnętrznym na mocy art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Pomoc na restrukturyzację Complexul Energetic Oltenia S.A. („CE Oltenia”), którą Rumunia częściowo przyznała i która przyjmuje formę dotacji, gwarancji państwowej na pożyczkę, zastrzyku kapitałowego oraz przekształcenia pożyczki w dotację, wynosząca 2 658,1 mln EUR jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, z zastrzeżeniem warunków określonych w art. 2.

Artykuł 2

1. Rumunia powinna zapewnić, aby CE Oltenia, w terminach określonych w zmienionym planie restrukturyzacji lub, w stosownych przypadkach, najpóźniej do końca okresu restrukturyzacji, w pełni wdrożyła następujące środki przewidziane w planie restrukturyzacji, a także powiązane środki ograniczające zakłócenia konkurencji:

- a) zamknięcie lub tymczasowe zachowanie jako rezerwy wszystkich zdolności produkcyjnych w zakresie węgla brunatnego i uruchomienie nowych zdolności produkcyjnych w latach 2023–2026 r., bez uszczerbku dla likwidacji zdolności produkcyjnych określonych w krajowym planie odbudowy i zwiększania odporności Rumunii; zdolności produkcyjne, które Rumunia ostatecznie zlikwiduje, to zdolności zatwierdzone w ramach krajowego planu odbudowy i zwiększania odporności;
- b) stopniowe zmniejszenie zatrudnienia;
- c) stopniowe zmniejszenie emisji CO₂ w połączeniu z inwestycjami mającymi na celu zmniejszenie innych emisji szkodliwych dla środowiska;
- d) obniżenie kapitału podstawowego, a następnie realizacja podwyższenia kapitału zakładowego;
- e) zakładanie spółek celowych jako spółek joint venture z współinwestorami;
- f) podpisywanie umów finansowania z bankami;
- g) wydzielenie elektrowni Krajowa;
- h) utworzenie odrębnej spółki zależnej od CE Oltenia, w skład której wejdą istniejące bloki energetyczne opalane węglem brunatnym oraz powiązane aktywa CE Oltenia, które nie są przeznaczone do przejścia na gaz lub odnawialne źródła energii.

2. Do dnia 31 grudnia 2026 r. Rumunia dokona zbycia co najmniej 20 % udziałów w CE Oltenia.

3. Rumunia powinna co sześć miesięcy, począwszy od daty przyjęcia niniejszej decyzji do końca okresu restrukturyzacji 31 grudnia 2026 r., przedstawiać Komisji regularne sprawozdania z realizacji planu restrukturyzacji. W sprawozdaniach tych należy określić w szczególności daty rzeczywistej wypłaty środków finansowych przyznanych przez państwo i wkładu własnego beneficjenta, spełnienie warunków ustanowionych w niniejszej decyzji, wszelkie odchylenia od finansowych lub operacyjnych trajektorii planu restrukturyzacji, ograniczenia kosztów i redukcji kosztów oraz zysków osiągniętych w wyniku zastosowania środków restrukturyzacyjnych, a także środki naprawcze przewidziane lub wdrożone przez Rumunię lub beneficjenta w stosownych przypadkach.

Artykuł 3

W terminie dwóch miesięcy od daty notyfikacji niniejszej decyzji, Rumunia powiadamia Komisję o zakresie podjętych kroków zmierzających do dostosowania się do postanowień niniejszej decyzji.

Artykuł 4

Niniejsza decyzja skierowana jest do Rumunii.

Sporządzono w Brukseli dnia 26 stycznia 2022 r.

W imieniu Komisji
Margrethe VESTAGER
Członek Komisji
